

به نام خدا

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی

ارزیابی تأثیرات اجتماعی و فرهنگی طرح تفکیک پسماند از مبدا

منطقه ۲۲

سال ۱۳۹۵

فصل اول

کلیات پژوهش

کلیات پژوهش

بیان مسئله

افزایش سریع جمعیت، توسعه صنایع و پیشرفت تکنولوژی و تمایل بیشتر به افزایش مواد مصرفی و در نتیجه ازدیاد مواد زائد^۱ جامد، از مسائلی است که اخیراً در جوامع بشری بحران‌های عظیمی را به وجود آورده است. گزارش‌ها و آمارهای موجود در از کشورهای توسعه یافته نشان می‌دهد که هر روز به ازای هر خانوار ۱ تا ۸ کیلوگرم مواد زائد خانگی (براس و همکاران، ۱۹۹۹ به نقل از عابدی، صباقیان، شاه‌علی و همکاران) و سالانه بیش از ۵ میلیون تن مواد زائد جامد شهری و صنعتی تولید می‌شود (پاتسون و همکاران، ۱۹۸۹^۲، به نقل از عابدی، صباقیان، شاه‌علی و همکاران)، مضافاً اینکه جمع‌آوری و دفع چنین موادی در اغلب کشورهای جهان به ویژه کشورهای در حال توسعه از تکنولوژی چندان پیشرفته‌ای برخوردار نیست (عمرانی، به نقل از عابدی، صباقیان، شاه‌علی و همکاران، ۱۳۵۹). بنابراین ایجاد یک سیستم منظم جمع‌آوری و دفع بهداشتی زباله یکی از نیازهای اولیه شهرها و کشورهای در حال توسعه برای حل مشکل تلنبار زباله و عدم جمع‌آوری و دفع بهداشتی است.

می‌توان گفت تفکیک در مبدا، کلید فرایند کامل مدیریت علمی مواد زائد می‌باشد. زیرا دسته‌بندی و جدا سازی صحیح طبقات مختلف مواد زائد؛ به پالایش و دفع مناسب‌تر آنها منجر می‌گردد (عابدی، ۲۰۰۲ به نقل از عابدی، صباقیان، شاه‌علی و همکاران). تفکیک از مبدا با اهدافی چون بازیافت بخش عمده‌ای از زباله‌های شهری و برگشت آن به چرخه تولید و مصرف مجدد، کاهش چشمگیر حجم و وزن زباله‌های شهری، کاهش هزینه‌های مربوط به جمع‌آوری و دفع مواد زائد، منافع اقتصادی قابل کسب از مواد تفکیک شده، صرفه‌جویی در اراضی مورد نیاز برای

---

¹ -Offal

² - Batestone and all

دفن زباله و کاهش هزینه‌های مربوط، کم شدن استهلاک و هزینه‌های تعمیرات و نگهداری گاهی کارخانه‌های کمپوست و تولید کمپوست مرغوب و به عبارتی دیگر دستیابی به اهداف اقتصادی، بهداشتی و زیست محیطی مورد توجه است (عبدلی و قاضی‌زاده به نقل از عابدی، صباقیان، شاه‌علی و همکاران). در برخی از کشورها کاغذ، شیشه، پلاستیک و فلزات هریک جداگانه جمع‌آوری و تحویل می‌شوند. درپاره‌ای از شهرها نیز مواد زاید در قالب زباله خشک (مجموعه شیشه، پلاستیک و فلز) در یک کیسه، یا سطل و زباله‌های تر شامل مواد فسادپذیر در کیسه تحویل کارگران خدمات شهری می‌شود (لادوینگ و همکاران ۲۰۰۳، به نقل از عابدی و همکاران). بنابراین در سیستم صحیح جمع‌آوری و دفع مواد زائد شهری برقراری ارتباط موثر و مداوم بین شهروندان و مامورین جمع‌آوری زباله یکی از رموز موفقیت است.

سازمان جهانی بهداشت نیز ضرورت قرار دادن مردم را در کانون فعالیت‌های مرتبط با ارتقای سلامت، به عنوان یک اصل اساسی متذکر شده و بر بهبود مشارکت عمومی در تمام سطوح، از سیاست‌گذاری تا اجرا تاکید می‌ورزد (سازمان جهانی بهداشت ۲۰۰۸، به نقل از عابدی، صباقیان، شاه‌علی و همکاران). این سازمان همچنین معتقد است بخش از مکانیسم‌های تامین ارتقای سلامت به مشارکت مردم بستگی دارد (سازمان جهانی بهداشت ۲۰۰۸، به نقل از عابدی، صباقیان، شاه‌علی و همکاران). این نوع مشارکت تفکیک و جمع‌آوری مواد زائد منوط به فرهنگ‌سازی در میان مردم است و از آنجا که ابزار اساسی هر گونه تغییر رفتار، آموزش است، بنابراین آموزش در زمینه مواد زائد در حفاظت محیط زیست نقش بسزایی دارد (ریترز ۱۹۹۵، به نقل از عابدی، صباقیان، شاه‌علی و همکاران).

تهران از جمله پایتخت های جهان است که به دلیل آلودگی محیط زیست از یک سو و اقتصادی بودن مسئله دفع زباله از سوی دیگر، نیاز مبرم به طرح های گسترده تفکیک زباله از مبدا دارد. از همین رو، جداسازی پسماندهای خشک از تر در قالب «طرح های تفکیک در مبدا» به منظور افزایش کارایی بازیافت از سال ۱۳۷۴ در مناطقی از سطح شهر تهران به شیوه های گوناگون به اجرا در آمده است (کریم زادگان و دیگران، ۱۳۸۸: ۱۱۷). نیاز گسترده به شهرسازی و شهرگرایی ابعاد متنوعی به مسائل شهر داده و مباحثی چون آموزش و مشارکت شهروندان، اهمیت ویژه ای یافته است. بنابراین، آموزش در زمینه مدیریت پسماند در حفاظت از محیط زیست نقش بسزایی دارد. همچنین، رواج مشارکت شهروندان لازمه توسعه شهری است که علاوه بر وجود آمدن آثار مثبت در جامعه و روحیه همکاری دسته جمعی، رشد استعدادها و خلاقیت ها، احساس مسئولیت پذیری و متعهد بودن را نیز افزایش می دهد. مقوله فرهنگ و تاثیر آن بر محیط زیست نیز یکی از ابعاد توسعه پایدار بوده و گام اولیه در جهت نیل به این هدف، ایجاد تغییر در رفتار زیست محیطی است. لازمه تغییر در رفتار، تغییر در نگرش زیست محیطی بوده، بنابراین ارائه آموزش های لازم جهت تغییر رفتار و ایجاد فرهنگ محیط زیست ضرورت دارد. از این رو، اهمیت و گستردگی ابعاد آموزش های زیست محیطی به عنوان عامل مولد و موتور محرک تغییر رفتار مشخص می شود. در واقع، مسئله آگاه سازی، آموزش و جلب مشارکت های مردمی به عنوان مهم ترین رویکرد مدیریت پسماند باید مورد توجه قرار گیرد به ویژه در مرحله تفکیک زباله که بر سایر مراحل «جمع آوری، حمل و نقل و دفع» نیز تاثیر گذار است (گروه آموزش سازمان بازیافت و تبدیل مواد شهرداری زاهدان، ۱۳۹۰).

در جامعه امروز، لزوم آموزش فرهنگ زندگی شهری کاملاً مشهود است. شهر تهران نیز با افزایش مداوم جمعیت و افزایش خرده فرهنگ ها و قومیت های متعدد رو به روست و به موازات آن با نیازهای اجتماعی وابسته به آن مواجه است که با گسترش و افزایش این وضعیت، نیازها به مراتب بیشتر می شود.

لذا این امر، تعهداتی را برای مدیران شهری و تکالیفی را برای شهروندان به همراه دارد و ارزش‌ها و هنجارهای را به دنبال دارد که این مهم، مدیریت مطلوب شهری را با تکیه بر آموزش‌های شهروندی، جهت انتقال آموزش‌های شهری به مردم با هدف ارتقای مشارکت اجتماعی بیش از پیش می‌طلبد.

مدیریت پسماند بدون در نظر گرفتن نقش مردم که تولید کننده اصلی پسماند هستند، غیر قابل ممکن خواهد بود. مشارکت و همکاری مردمی و شرکت آگاهانه و حس مسئولیت و دلسوزی برای آیندگان است که سبب توسعه و آرامش و حیات اجتماعی می‌شود. مشارکت را باید به عنوان هدف، ابزار و یکی از نیازهای اساسی بشر مورد توجه قرار داد و برای بهره‌برداری از میزان مشارکت مردم، آموزش و فرهنگ‌سازی نقش مهمی را ایفا می‌کند. اهمیت آموزش و اطلاع‌سانی و آگاهی در تمام امور شهری برای افزایش میزان مشارکت و همکاری مردمی بسیار قابل توجه می‌باشد. که باید در این زمینه از روش‌های نوین و آکادمیک آموزشی که آمیزهای از علم و تجربه می‌باشد، بهره گرفت. از مهمترین عوامل موثر بر میزان مشارکت مردم آگاهی، آموزش و ایجاد انگیزه در آنها به روشهای مختلف میباشد، البته آگاهی به تنهایی موثر نمی‌باشد چون پیامد آگاهی باید تغییر نگرش و در نتیجه تغییر رفتار و اقدام به مشارکت باشد (احمدی، صفایی، شکیب و همکاران، ۱۳۹۲).

بدین ترتیب شهروندان برای اداره‌ی اموری شهری از جمله امر نظافت و تولید پسماند و دفع مواد زاید در محله‌ی خود، نیازمند آموزش‌هایی شهروندی مناسب در این زمینه هستند تا بتوانند کنش بهتری در رابطه با پسماند در محله‌ی خود داشته باشند. آموزش‌های شهروندی به شهروند کمک می‌کند تا در زمان کوتاه‌تر و با هزینه‌ی کمتر و به شیوه‌ای هنجاری‌تر مسیر زندگی خود را در محله طی کند (کیانی، ۱۳۹۳).

بر همین اساس سازمان مدیریت پسماند اقدام به اجرای طرح پایلوت تفکیک زباله از مبدا و آموزش های مرتبط با آن شده است.

آگاهی از اثرات اجرای این طرح و آموزش هایی که به شهروندان در این زمینه داده می شود، نیازمند پژوهشی دقیق و موشکافانه، از اثرات و ابعاد پنهانی این طرح است. بنابراین پرسش اصلی پژوهش حاضر را می توان این گونه بیان نمود که: اثرات اجتماعی و فرهنگی طرح مدیریت پسماند در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران کدامند؟

اهمیت و ضرورت پژوهش

ارزیابی، به شناخت نقاط قوت و ضعف هر پروژه کمک مؤثری می کند که از این طریق باید مقایسه ای میان اهداف ضمنی و اهداف بیان شده از یک سو و نتایج مورد انتظار و نتایج پیش بینی نشده از سوی دیگر به عمل آورد و سپس به سنجش تاثیر این نتایج بر محیط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی پرداخت. در واقع ارزیابی اجتماعی - فرهنگی به منظور شناخت، پیش بینی و مدیریت آثار اجتماعی پروژه ها صورت می گیرد به گونه ای که آسیب ها و هزینه های (مالی، فیزیکی، زمانی و انسانی) به حداقل برسند.

همه سازمانهایی که به نحوی با شهروندان ارتباط پیدا می کنند، پیش از هر اقدامی، ارزیابی منطقی از نیازمندی های جامعه هدف را لازم دارند تا بر اساس آن، ضمن برنامه ریزی، در راستای آن گام بردارند. شهرداری نیز به عنوان نهادی اجتماعی که با شهروندان تماس همیشگی و مستقیم دارد لازم است قبل از اجرای هر پروژه، ارزیابی منطقی از پیامدهای اجتماعی و فرهنگی به دست آورد تا بتواند هزینه های اجتماعی و فرهنگی را کاهش دهد.

برای بررسی و ارزیابی پروژه‌های توسعه‌ای می‌توان به چند معیار استناد نمود. نخست تعاریف و رویه‌های قانونی. شهرداری تهران بر اساس پیامدهای محسوس و نامحسوس که پروژه‌های توسعه‌ای در طی یکی دو دهه‌ی گذشته برای شهروندان تهرانی به دنبال داشته‌اند خلا چنین مطالعاتی را در برنامه‌ها، طرح‌ها و پروژه‌های خود احساس کرده است و در پاسخ به این نیاز در سال ۱۳۸۶ شورای شهر تهران در مصوبه‌ای، شهرداری را ملزم به انجام مطالعات توجیهی فنی، اقتصادی، زیست محیطی و فرهنگی در تمام پروژه‌های شهری نمود. با توجه به دستورالعمل ابلاغی مورخ ۸۷/۴/۳۱ تمامی بخش‌های شهرداری تهران موظف هستند برای همه‌ی طرح‌ها و پروژه‌های شهری پیش، هنگام و پس از اجرا، مطالعات ارزیابی تاثیر اجتماعی انجام دهند (معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران، ۱۳۸۹: ۲).

نیاز گسترده به شهرسازی و شهرگرایی ابعاد متنوعی به مسائل شهر داده و مباحثی چون آموزش و مشارکت شهروندان، اهمیت ویژه‌ای یافته است. بنابراین، آموزش در زمینه مدیریت پسماند در حفاظت از محیط زیست نقش بسزایی دارد. مشارکت لازمه توسعه شهری است که علاوه بر بوجود آمدن آثار مثبت در جامعه و روحیه همکاری دسته جمعی، رشد استعدادها و خلاقیتها، احساس مسئولیت پذیری و متعهد بودن را نیز افزایش می‌دهد (گروه آموزش سازمان بازیافت و تبدیل مواد شهرداری زاهدان، ۱۳۹۰: به نقل از محمدی، ۱۳۸۶). مقوله فرهنگ و تاثیر آن بر محیط زیست یکی از ابعاد توسعه پایدار بوده و گام اولیه در جهت نیل به این هدف، ایجاد تغییر در رفتار محیط زیست است. لازمه تغییر در رفتار، تغییر نگرش زیست محیطی بوده، بنابراین ارائه آموزشهای لازم جهت تغییر رفتار و ایجاد فرهنگ محیط زیست ضرورت دارد. از این رو، اهمیت و گستردگی ابعاد آموزشهای زیست محیطی به عنوان عامل مولد و موتور محرک تغییر رفتار مشخص می‌شود (گروه آموزش سازمان بازیافت و تبدیل مواد شهرداری زاهدان، ۱۳۹۰: به نقل از وهاب زاده، ۱۳۷۶). در واقع، مسئله آگاه سازی، آموزش و جلب مشارکت های

مردمی به عنوان مهم ترین رویکرد مدیریت پسماند باید مورد توجه قرار گیرد به ویژه در مرحله ی تفکیک زباله که بر سایر مراحل (جمع آوری، حمل و نقل و دفع) نیز تاثیرگذار است (گروه آموزش سازمان بازیافت و تبدیل مواد شهرداری زاهدان، ۱۳۹۰: به نقل از محمدی نژاد، ۱۳۸۰) از سوی دیگر توجه به نکات اجتماعی و اقتصادی و سطح رفاه در محلات مختلف می تواند در ارتباط مستقیم با تولید زباله قرار گیرد. در واقع، عادات مصرف در نقاط مختلف شهری تفاوت های فراوانی دارد (اسکندری نوده، ۱۳۸۴: ۲). این امر موجب می شود تا هر گونه برنامه فرهنگی پیش از اجرا با شیوه زندگی ساکنین محلات و مناطق گوناگون تهران مطابقت یابد.

هر پروژه ای متناسب با ابعاد متفاوت شهرها، آثار و پی آمدهای گوناگونی بر جای می گذارد که می تواند مثبت یا منفی باشند و بسته به نوع تأثیر ممکن است آشکار شود یا پنهان بماند. نکته ی مهم ضرورت انجام اتاف، شناخت پیامدهای منفی و ناخواسته و پیامدهای مثبت پروژه ها است؛ چرا که عدم شناخت پیامدهای منفی، در طول زمان منجر به بروز پیامدهای ناگوار بر زندگی اجتماعی می گردد که ممکن است نه تنها با اهداف توسعه ی پایدار منافات داشته باشد، بلکه رسیدن به توسعه ی پایدار را به تاخیر نیز بیندازد. در واقع ضرورت و اهمیت اتاف تنها در جهت شناخت پیامدهای منفی اقدامات توسعه ای نیست بلکه این شناخت به ما در مدیریت پیامدهای منفی و کاستن اثرات منفی و نیز افزایش پیامدهای مثبت پروژه ها کمک می کند.

با استناد به ماده ۴ آئین نامه اجرائی قانون مدیریت پسماندها، مصوب هیأت دولت مبنی بر جمع آوری تفکیک شده پسماند عادی توسط مدیریت اجرائی پسماند در شهرهای با جمعیت بیش از یک میلیون نفر تا سال ۱۳۹۰، ضرورت اجرای طرح تفکیک از مبدأ در کلیه شهرها مشخص خواهد شد.

با توجه به آن چه گفته شد می‌توان اذعان داشت این پروژه نیز مثل سایر پروژه‌های دیگر تاثیرات مثبت، منفی، خواسته، ناخواسته، اجتناب‌پذیر و یا غیر قابل اجتناب بر وضعیت اجتماعی و فرهنگی شهروندان خواهد داشت. لذا برای شناسایی اثرات همه جانبه این طرح و پیشبرد آن در جهت توسعه پایدار، ارزیابی اجتماعی- فرهنگی آن ضروری می‌نماید. در این جا بحث را با وضعیت موجود (قبل از اجرای طرح تفکیک زباله) و وضعیت مطلوب (بعد از اجرای طرح) ادامه می‌دهیم.

هدف‌های پژوهش

۱. تعیین اثرات و پیامدهای ناشی از اجرای مدیریت پسماند بر ساکنان منطقه
۲. شناسایی افراد و گروه‌های ذی‌نفع در این طرح.
۳. شناسایی و ارزیابی تاثیرات اجتماعی و فرهنگی احتمالی آموزش مدیریت پسماند در تهران بر عملکرد سازمان‌ها و نهادهای موجود در محدوده اجرای طرح.
۴. بررسی تجربه‌های مشابه در سایر مناطق شهر تهران.
۵. شناخت نگرش‌ها و ارزیابی نظرات شهروندان در خصوص لزوم آموزش مدیریت پسماند و اهمیت آن.
۶. جلب مشارکت عمومی و سهم کردن شهروندان در مدیریت پسماند محله خود.
۷. استفاده از نظرات ساکنان محلی و کارشناسان برای تحلیل پیامدهای پیش‌بینی نشده طرح.
۸. شناسایی پیامدهای اجتماعی منفی و مثبت و نیز مستقیم و غیرمستقیم طرح مورد اجرا منطقه
۹. ارائه راهکارهای عملی برای کاهش تاثیرات منفی و تقویت آثار مثبت طرح.

پرسش‌های پژوهش

۱. آثار و پیامدهای اجتماعی و فرهنگی این طرح در منطقه کدامند؟
۲. دیدگاه شهروندان منطقه در حوزه‌ی تاثیر طرح مدیریت پسماند چگونه است؟
۳. ذی‌نفعان طرح (افراد، گروه‌ها و سازمان‌ها) در منطقه کدامند و میزان تأثیر پروژه بر هر یک از آنها چه میزان است؟
۴. دیدگاه و نگرش شهروندان در خصوص لزوم آموزش مدیریت پسماند چگونه است؟
۵. میزان رضایت شهروندان شرکت‌کننده یا وارد شده این طرح از مدیریت پسماند تا چه میزان است؟
۷. معیارهای مناسب برای مدیریت پسماند در منطقه از نظر شهروندان کدامند؟
۸. پیامدهای اجتماعی منفی و مثبت و نیز مستقیم و غیرمستقیم طرح مورد اجرا بر ساکنان منطقه کدامند؟
۹. راهکارهای موثر برای کاهش تاثیرات منفی و تقویت آثار مثبت طرح کدامند؟

فصل دوم

روش شناسی و مبانی نظری

روش شناسی

روش پژوهش از نظر مسیر، توصیفی و از نظر هدف کاربردی است. روش مورد استفاده برای گردآوری اطلاعات نیز، میدانی و اسنادی خواهد بود. البته باید اشاره کرد که پژوهش حاضر را می‌توان در شمار پژوهش‌هایی قرار داد که تحت عنوان ارزیابی مطرح شده‌اند.

در بخش اسنادی، مدارک و اطلاعات موجود در خصوص پروژه مورد نظر گردآوری خواهد شد و در بخش میدانی نیز وضع موجود در قالب مصاحبه‌های اکتشافی، مشاهده و شناسایی گروه‌های مردمی و در نهایت با گردآوری پرسش‌نامه‌های مورد نظر ختم خواهد گردید. در واقع در جمع‌آوری داده‌ها و تحلیل آن‌ها با توجه به مدل نظری پژوهش، هم از رویکرد کمی و هم از رویکرد کیفی به صورت زیر استفاده خواهد شد.

جامعه‌ی آماری / شیوه‌ی نمونه‌گیری / حجم نمونه

در این بخش اطلاعات مختصری درباره‌ی جامعه‌ی آماری، شیوه‌ی نمونه‌گیری و حجم نمونه‌ی مورد نظر در بخش‌های مختلف پژوهش آورده خواهد شد.

جامعه‌ی آماری

الف) همه‌ی اسناد موجود در رابطه با منطقه و مدیریت پسماند آن (شامل اطلاعات حاصل از سرشماری، طرح‌های پژوهشی، مطالعات شهرداری، طرح تفصیلی، آیین‌نامه‌ها و قوانین مربوط به مدیریت پسماند و...).

ب) همه‌ی خانوارهای ساکن در منطقه

پ) همه‌ی مدیران نهادهای ذی‌نفع هم‌چون معاونت امور شهری و فضای سبز و اداره بازیافت، معاون اجتماعی - فرهنگی، مدیر دفتر آموزش‌های شهروندی، مدیر دفتر مطالعات اجتماعی و فرهنگی، مدیر شورایی محلات منطقه و همچنین پیمانکار طرح مدیریت پسماند در منطقه

ت) کسبه فعال در محله‌ی اجرای طرح

ث) کارشناسان و آموزشگران طرح

حجم نمونه و روش نمونه‌گیری

در بخش اسنادی، با استفاده از روش نمونه‌گیری هدف‌مند و در دسترس مدارک موجود بررسی خواهند شد.

در روش میدانی جامعه نمونه به چند بخش قابل تقسیم خواهد بود:

در بخش نخست، از روش نمونه‌گیری تصادفی متناسب با حجم استفاده و از بین ساکنان منطقه با استفاده از فرمول

برآورد حجم نمونه‌ی کوکران با سطح دقت $\pm 5\%$ ، ۶۰۰ نفر مورد مصاحبه در قالب پرسشنامه قرار خواهند گرفت. در

بخش بعدی از بین همه‌ی کسبه‌ی فعال در محدوده‌ی طرح نمونه‌هایی انتخاب خواهند شد (حداقل ۲۰ نمونه). در این

بخش با استفاده از ابزار مصاحبه به گردآوری اطلاعات پرداخته خواهد شد و مصاحبه تا رسیدن به اشباع نظری ادامه

خواهد یافت و در بخش سوم، مدیران محلی و نهادهای ذی‌نفع و پیمانکار طرح و کارشناسان، متخصصین و

آموزشگران به صورت هدف‌مند و در دسترس انتخاب خواهند شد.

ابزار پژوهش

ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش، فیش‌های اطلاعاتی، پرسش‌نامه‌ی پژوهش‌گر ساخته، مصاحبه‌ی نیمه-باز (نیمه‌ساخت‌دار) و باز، مشاهده، بحث گروهی متمرکز و بارش افکار خواهد بود. بدین ترتیب برای توصیف اقدام مداخله‌ای از مشاهده و فیش‌های اطلاعاتی و همچنین مصاحبه، در بخش توصیف سیمای اجتماعی و دامنه‌یابی از مشاهده، مصاحبه، فیش‌های اطلاعاتی، نقشه‌ها و عکس‌های ماهواره‌ای در بخش ارزیابی تأثیرات اجتماعی و فرهنگی از پرسشنامه، مصاحبه و مطالعات تطبیقی و در بخش برآورد از سناریو نویسی، مقایسه‌ی تطبیقی و در نهایت در ارائه‌ی کاربرست از فیش‌های اطلاعاتی، بحث گروهی، بارش افکار و... استفاده خواهد شد.

اعتبار و پایایی ابزار

اعتبار ابزارهای پژوهش (پرسشنامه) با استفاده از اعتبار صوری و اعتبار ارزیاب‌ها مورد بررسی قرار خواهد گرفت و نتایج، گزارش خواهد شد. پایایی پرسش‌نامه نیز با استفاده از پایایی همسانی درونی (ضریب آلفا) مورد سنجش قرار خواهد گرفت.

ادبیات اتاف

از زمان تشکیل اداره‌ی بلدیة در شهر تهران در سال ۱۲۸۶، جمع‌آوری زباله و نظارت بر شهر یکی از وظایف اصلی این اداره بود. در آن سال‌ها زباله‌ها توسط کارگران جمع‌آوری و در محل‌هایی در سطح شهر تلنبار و سپس به وسیله‌ی اسب و قاطر به حومه‌ی شهر منتقل و تخلیه می‌شدند. در پی شکایات مردم از بوی نامطبوع و مناظر نازیبایی که در محل‌ها انباشت زباله وجود داشت، شهرداری، محل‌های تلنبار زباله را محصور کرد و به اصطلاح چاردیواری

در اطراف آن ساخت. با ورود خودرو به ایران، کامیون‌ها برای حمل زباله به کار گرفته شدند اما تخلیه و دفن زباله همچنان در اطراف تهران ادامه داشت. از سال ۱۳۳۵ تهران دارای دو مرکز اصلی دفن زباله شد یکی، مرکز دفن آبعلی در شمال شرق و دیگری مرکز دفن کهریزک در جنوب شهر تهران. در سال ۱۳۴۹، شهرداری تهران برای بهینه‌سازی مدیریت زباله، احداث کارخانه‌ای را برای بازیافت پسماندهای آلی و تبدیل آن‌ها به کمپوست در دستور کار خود قرار داد. این کارخانه با ظرفیت پذیرش روزانه ۵۰۰ تن زباله ساخته و در سال ۱۳۵۱ راه‌اندازی شد. برای مدیریت اجرا و راهبردی این کارخانه، تشکیلاتی ایجاد شد که بعداً به اداره‌ی کود گیاهی تبدیل و مدیریت بازیافت و دفن زباله در تهران را عهده‌دار گردید. مرکز دفن آبعلی در سال ۱۳۶۸ به علت برخی عوارض زیست محیطی تعطیل و منحصر به دفع پسماندهای ساختمانی و عمرانی شد. از آن تاریخ مرکز دفن زباله‌های شهری تهران منحصر به مرکز دفن کهریزک شد که به مرکز دفن آرادکوه تغییر نام یافت. از سال ۱۳۶۸ چهاردیواری‌هایی که در سطح شهر تهران برای انباشت زباله در نظر گرفته بودند به تدریج به ۱۴ ایستگاه انتقال تبدیل شد. پس از گذشت مدتی که اداره‌ی کود گیاهی مدیریت بازیافت و دفن زباله در تهران را عهده‌دار شد این اداره نسبت به تدوین یک اساسنامه برای تشکیل یک سازمان مستقل اقدام و برای پیشنهاد خود را برای تصویب به وزارت کشور ارائه نمود. اساسنامه سازمان با نام **سازمان بازیافت و تبدیل مواد** در مورخ ۱۳۷۰/۸/۲ به تصویب وزارت کشور رسید و برای اجرا به شهرداری تهران ابلاغ شد. در سال ۱۳۷۲ ساخت یک کارخانه بازیافت مواد آلی و تولید کمپوست در دستور کار قرار گرفت که عملیات اجرایی و ساخت آن در سال ۱۳۷۷ به پایان رسید و راه‌اندازی شد. با تصویب قانون مدیریت پسماندها در اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۳ در مجلس شورای اسلامی مدیریت پسماندها وارد مرحله جدیدی شد. آئین‌نامه‌ی اجرایی قانون مذکور در مرداد ماه سال ۱۳۸۴ به تصویب هیات وزیران رسید و به همین ترتیب دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌های مربوط به آن نیز برای بهینه‌سازی وضعیت مدیریت پسماندها ابلاغ شد که از آن جمله

می‌توان به دستورالعمل تهیه‌ی طرح جامع مدیریت پسماند، شیوه‌نامه‌ی چگونگی اقدام ماموران مدیریت پسماند، دستورالعمل چگونگی تعیین بهای خدمات مدیریت پسماند و اساسنامه و ساختار تشکیلات سازمان مدیریت پسماند اشاره نمود (تاریخچه‌ی سازمان مدیریت پسماند، آذر ۱۳۹۳).

امر بازیافت که از سال‌های بعد از جنگ جهانی دوم مورد توجه جدی قرار گرفت به عنوان رکن اصلی مدیریت مواد زاید جامد قلمداد گردیده است و از دو جنبه بهداشتی و اقتصادی بسیار حائز اهمیت است. عدم توجه به موازین بهداشتی بازیافت مستقیماً سلامت انسان و محیط زیست را تهدید می‌کند و البته خسارت اقتصادی خود را نیز در بردارد. اما در صورتی که این عملیات براساس اصول و موازین منحصر به خود انجام شود صرف نظر از کنترل آلودگی و استفاده مجدد از مواد، موجب صرفه جویی ۵۰ درصدی از هزینه‌های جمع‌آوری و دفع مواد زائد جامد خواهد شد. در مورد آلودگی‌ها شایان ذکر است که تنها بازیافت کاغذ تا ۷۴ درصد در کنترل آلودگی هوا و ۳۵ درصد در کنترل آلودگی آب موثر است. نیاز به آب که هم‌اکنون به صورت بحران محیط زیست مطرح است در بازیافت صنایع کاغذ و فولاد تا ۵۸ درصد و در مورد شیشه به میزان ۵۰ درصد کاهش خواهد یافت (عمرانی، --- -۶۰). از جمله مهمترین سیاست‌ها برای کاهش اثرات سوء زباله‌ها استفاده از روش تفکیک از مبدا و بازیافت پسماندهای تولید شده است. این اقدام سبب می‌شود تا علاوه بر صرفه‌جویی‌های مربوط به چرخه بازیافت زباله مانند کاهش هزینه‌های تفکیک و جدا نگه‌داشتن مواد آلوده‌کننده از زباله‌های بازیافتی، بتوان مواد بازیافتی مانند کاغذ، شیشه و فلزات را مجدداً وارد چرخه تولید و مصرف نمود.

برای انجام کار تفکیک می‌توان چند اقدام را انجام داد. نخستین اقدام آن است که در مراکز دفن یا بازیافت زباله، زباله‌ها را تفکیک کرد. این اقدام به سبب مخلوط شدن انواع زباله‌ها مانند زباله‌های تر و خشک و احتمال وجود

مواد مخاطره آمیز و بشدت آلوده کننده مانند انواع باتری‌ها، زباله‌های بیمارستانی و یا مواد شیمیایی همراه با مخاطره و هزینه‌های زیادی است. برای مثال، وجود یک باتری قلمی ساده می‌تواند صدها کیلو کمپوست بدست آمده را آلوده نماید. اقدام بعدی، تفکیک در مناطق گردآوری زباله است. این اقدام هم خطرات و مضرات اقدام نخست را دارد، زیرا نمی‌توان از مخلوط نشدن زباله‌ها اطمینان حاصل کرد. اقدام سوم، تفکیک زباله از مبداء تولید است. این اقدام با مزایایی نظیر کاهش هزینه‌های تفکیک در مراحل بعدی و احتمال زیاد برای مخلوط نشدن و در نتیجه عدم آلودگی زباله‌ها همراه است. از سوی دیگر، تفکیک از مبداء سبب می‌شود تا وضعیت بهداشتی شهر به سبب حذف مراحل بعدی چرخه تولید و دفع زباله افزایش یابد. اما اقدام سوم زمانی می‌تواند از موفقیت خود اطمینان حاصل کند که همراه با مشارکت شهروندان باشد. به عبارت دیگر، اگر شهروندانی که در منازل یا محل‌های کار خود به تولید زباله می‌پردازند، انگیزه و علاقه‌ای برای مشارکت در تفکیک نداشته باشند، این اقدام نمی‌تواند چندان موثر واقع شود. محوری‌ترین موضوعی که لزوم توجه به این مطالعه را شامل می‌گردد شناخت پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های مردمی و بازخوردهای ناشی از اجرای طرح تفکیک از مبدا زباله‌های خانوادگی و شناخت پیامدهای مثبت و احیاناً منفی این طرح در جهت بهبود و ارتقاء طرح مذکور می‌باشد.

در زمینه‌ی پسماند، مطالعاتی که به ابعاد فنی و محیط زیستی پردازند کم نیستند. همچنین همایش‌هایی در سطح ملی و با عنوان مدیریت پسماند برپا می‌شود. مطالعات و پژوهش‌های زیادی نیز با رویکرد تفکیک از مبدا که مباحث مربوط به مشارکت شهروندان را در بر می‌گیرد انجام شده است. اما در واقع می‌توان گفت حلقه‌ی گم‌شده‌ی فراگرد تفکیک هنوز پیدا نشده و به همین دلیل مدیریت شهری در پی یافتن یک الگوی مشخص برای رفتار تفکیک زباله و مدیریت آن است. در ادامه برخی از پژوهش‌هایی که رویکرد اجتماعی داشته و نقش متغیرهایی چون آگاهی، آموزش و مشارکت را در مدیریت پسماند مطالعه کرده‌اند، اشاه‌ی کوتاهی می‌شود.

پژوهش‌های موجود نشان می‌دهند نقش آگاهی شهروندان در ایجاد رفتار تفکیک بسیار مهم بوده است. زهرا خدا رحمی در سال ۱۳۷۵ پژوهشی در منطقه ۴ شهرداری تهران انجام داده که نشان می‌دهد ۷۲٪ از پاسخگویان از اجرای طرح تفکیک زباله در آن منطقه بی‌اطلاع بوده‌اند (فاضلی، فکری، علی‌زاده، ۱۳۹۰).

میرعباسی (۱۳۸۸) در تحقیقی به بررسی تاثیر آموزش در جلب مشارکت مردمی در زمینه‌ی تفکیک از مبدا پسماندهای روستایی استان قزوین پرداخته و نشان می‌دهد ۷۰٪ ساکنان طرح تفکیک از مبدا اطلاعی نداشته و پاسخ‌ها بیانگر آن هستند که اگر آگاه‌سازی به ویژه برای زنان انجام شود و فرهنگ تفکیک زباله در بین مردم گسترش یابد مشارکت و همکاری نیز افزایش خواهد یافت (عابدی، صباغیان، شاه‌علی و شمخانی، ۱۳۹۱).

اما به نظر می‌رسد مشارکت شهروندان در پیروزی طرح تفکیک زباله از مبدا مهمترین نقش را داشته باشد. پژوهش‌هایی که پیرامون بحث مشارکت‌های مردمی انجام شده به خوبی تایید کننده‌ی این دیدگاه است.

مطالعه‌ی نقوی و فرضی (۱۳۸۶) نشان می‌دهد بیشتر طرح‌های تفکیک زباله از مبدا به دلیل تبیین نکردن هدف‌های طرح تفکیک، اعمال نظرات مدیریتی، نبود هماهنگی بین‌بخشی در معاونت‌ها و اداره‌های شهرداری و مشارکت پایین شهروندان در انجام تفکیک زباله‌ها در منازل، ناموفق بوده و به صورت مقطعی رها شده است.

عابدی (۱۳۸۸) پژوهشی با عنوان شناسایی میزان تاثیر آموزش در زمینه‌ی تفکیک زباله از مبدا در شهر تهران و با هدف بررسی میزان تاثیر روش‌های آموزش تفکیک پسماندها از مبدا در شمال و جنوب شهر تهران انجام داده است. یافته‌ها نشان می‌دهند که آموزش‌های ارائه شده برای تفکیک پسماندها از مبدا موثر است. زمان اجرای آموزش، ویژگی‌های آموزشگر و متصدی جمع‌کننده‌ی پسماند، محتوای آموزشی و ویژگی مخازن نگهداری

پسماند به عنوان نقاط قوت طرح تفکیک زباله از مبدا شناسایی شده و همچنین بین میزان مشارکت در طرح تفکیک پسماندها از مبدا و متغیرهای زمینه‌ای مانند جنسیت و سن تفاوت معناداری دیده نشده است.

در تحلیل‌ها و نتایج به دست آمده از بررسی‌های تجربی تأثیرات مثبت حاصل از اجرای پروژه‌های تفکیک زباله از مبدا شامل مواردی متعددی است که از جمله آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

کاهش هزینه‌های خدمات شهری: تفکیک زباله از مبدا با هدف کاهش حجم و وزن زباله‌های دفنی و کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل که تقریباً ۸۰ درصد هزینه‌های مدیریت پسماند را در بر می‌گیرد، اهمیت زیادی دارد (نقوی، ۱۳۸۵: ۴۵۷). به عنوان مثال براساس آمارهای موجود روزانه بین ۷ تا ۸ هزار تن زباله در شهر تهران جمع‌آوری می‌شود که این تعداد در برخی از ماههای سال به ۱۱ هزار تن نیز می‌رسد. براساس آمارهای سازمان بازیافت شهرداری تهران در سال ۱۳۸۹ تقریباً ۱۴۰ میلیارد تومان صرفاً صرف هزینه جمع‌آوری زباله و نظافت و رفت‌وروب شهری شده است. طبعاً با کاهش تولید زباله و تفکیک آن از مبدا می‌توان دست به صرفه‌جویی اساسی در هزینه‌های صورت گرفته در این حوزه داشت.

کمک به اقتصاد شهری: بهبود روش ذخیره‌سازی، جمع‌آوری و بازیافت پسماندها، خالص‌سازی پسماندهای تر برای تولید کمپوست مرغوب و خالص‌سازی پسماندهای خشک (مواد مصنوعی) برای بازیافت و بازگشت بهینه اینگونه مواد به چرخه تولید از جمله فواید اقتصادی تفکیک زباله محسوب می‌شود. همچنین مجموع زمان‌های برداشت زباله، مجموع زمان‌های رفت و برگشت زباله، تعداد دفعات جمع‌آوری زباله، مجموع زمان‌های توقف، مجموع زمان‌های تلف شده، هزینه پرداختی بابت جمع‌آوری و حمل تا ایستگاه موقت، هزینه‌های سرمایه‌گذاری، هزینه نگهداری و هزینه‌های پرسنلی و تجهیزات خدمات‌رسانی در میزان هزینه جمع‌آوری و زباله شهری تأثیرگذار

خواهد بود (محمدیان، ۱۳۸۸: ۲۹-۲۸). تنها پسماندهای خشک بویژه کاغذ، مقوا، پلاستیک، فلزات و شیشه از ارزش اقتصادی و زیست‌محیطی بالایی برخوردار بوده و در صورت تفکیک در واحدهای مسکونی و بازیافت آن به محصولات جدید می‌تواند از اتلاف منابع و سرمایه‌های ملی جلوگیری کند (بمانیان، ۱۳۸۸: ۱۵۵).

کمک به بهبود محیط‌زیست شهری: برای رسیدن به یک مدیریت پایدار زیست‌محیطی و اقتصادی مواد زاید جامد شهری، باید کاهش مواد در مبدأ را تشویق کرد (مدیریت مواد زاید جامد شهری، ۱۳۷۹: ۵۷). جلوگیری از اینکه تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان، هزینه‌های زیست‌محیطی (مانند تخلیه مواد زائد و زباله‌ها را در محدوده‌های معابر شهری یا اطراف شهرها) خود را بر دیگران یا اکوسیستمهای دیگر تحمیل نکنند بعنوان یک اصل زیست‌محیطی در شهر پذیرفته شده است (محرم‌نژاد، ۱۳۸۳: ۱۴۷). تفکیک زباله از مبدأ می‌تواند سهم زیادی در وضعیت محیط‌زیستی شهر داشته باشد. توجه نداشتن به این مهم باعث می‌شود انواع زباله‌های شهری در فضاهای پیرامونی شهر دفن شده و شیرابه‌های آن باعث آلودگی منابع آب و خاک می‌شود. یکی از مهم‌ترین چالش‌های بسیاری از شهرهای دنیا و از جمله کلان‌شهر تهران، نبود فضای کافی و بدون مخاطرات محیطی - انسانی برای دفن یا بازیافت زباله می‌باشد. تفکیک از مبدأ، جمع‌آوری زباله‌ها را سهل‌تر و کیفیت محیط‌زیست شهری را مطلوب‌تر خواهد کرد. شهری تمیز و پاک و بدور از زباله رها شده، به تخریب کمتری در محیط‌زیست شهری منجر خواهد شد.

زیبایی و نظافت فضای شهری: بسیاری از شهرهای دنیا تدارک ویژه‌ای برای جمع‌آوری زباله از محلات و مناطق تجاری و بازار و به‌طور کلی سطح معابر دارند و برای تمیزی و پاکی معابر شهر هزینه‌های زیادی می‌کنند. معمولاً زباله‌های شهری تهدیدی برای زیبایی و پاکی شهر هستند و وضعیت نامناسب و به‌هم‌ریختگی معابر شهری

در بسیاری از موارد ناشی از زباله‌های شهری است. مناطق مرکزی شهر بویژه به سبب کاربری تجاری و وجود بازار، بیشترین به هم ریختگی و نابسامانی در بحث زباله را دارد و معابر شهری این مناطق بعضاً با انبوهی از زباله‌های خشک و تر پوشیده شده است. تفکیک زباله در مناطق مختلف بویژه بازار و مراکز تجاری و توجه شهروندان به نحوه مدیریت زباله‌های شهری، می‌تواند شهری با رعایت استانداردهای زیست‌محیطی را بوجود آورد و پیامدهای زیبایی و پاک‌ی شهر نصیب تمامی ساکنان شهر شود (عبدلی، ۱۳۸۷: ۷۱)

مدیریت بهداشت و سلامت جسمی شهروندان: مدیریت زباله و تفکیک از مبدأ تأثیر زیادی در بهبود سلامت و بهداشت شهری خواهد داشت. توجه به امر بهداشت و سلامت جامعه و رعایت جنبه‌های پیش‌گیری قبل از درمان بدون توجه به سیستم‌های جمع‌آوری و دفع مواد زاید و تفکیک از مبدأ که یکی از علت‌های اصلی آلودگی و بروز بیماری در شهرها است، امکان‌پذیر نیست. اشاعه انواع بیماری‌ها در جوامع کنونی که معمولاً به مواد فسادپذیر و پس‌مانده‌های شیمیایی محیط‌زیست نسبت داده می‌شود ماحصل تداخل صدها نوع مواد سمی و عفونت‌زا با زباله‌های شهری و انتشار آن‌ها در آب، خاک و هوای زندگی روزمره ما است. اصول بهداشت و بهسازی محیط، در هر شهر ایجاب می‌کند که زباله‌ها از ابتدا تفکیک و در حداقل زمان از منازل و محیط زندگی انسان دور شده و در اسرع وقت دفع گردند (عبدلی، ۱۳۸۷: ۱۲۲).

فرایند تفکیک به‌عنوان زمینه‌ای برای تقویت فرهنگ شهروندی: تفکیک زباله در مبدأ نیازمند مشارکت داوطلبانه مردم بویژه خانوارها و قشر زنان در تفکیک زباله‌های تر از خشک در محل تولید زباله و تحویل آن به عوامل مجاز شهرداری است که این امر خود نیازمند شناخت الگوهای ارزشی و هنجاری شهروندان و نگرش آنان نسبت به پسماند است. رفتار تفکیک زباله در مبدأ توسط شهروند نتیجه نهایی ترکیب عوامل اجتماعی ساختاری نظیر

نهادهای فرهنگی و آموزشی و عوامل فردی نظیر نگرش‌ها و تصورات شهروند است. لذا از یک سو موفقیت طرح‌های تفکیک به صورتی عمیق منوط به مشارکت فعالانه مردم در فرایند تفکیک است و از سوی دیگر شکل‌گیری برنامه‌های مشارکتی موفق در محیط‌های شهری، خود منبعی برای زایش و پرورش فرهنگ و علقه‌های شهروندی در حیات شهری است که هر دو سوی ماجرا تأثیری مشخص و ملموس بر بهبود کیفیت زندگی شهری دارد.

با عنایت به مؤلفه‌ها و تأثیرات مثبت طرح‌های تفکیک از مبدأ و در ذیل رویکرد کلان مدیریت شهری در سال‌های اخیر مبنی بر زمینه‌سازی و بهره‌برداری از ظرفیت‌های مشارکت شهروندی در ارتقای خدمت رسانی و بهبود کیفیت شهری است که سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران در سال‌های اخیر کوشیده است که برنامه‌های مرتبط با تفکیک زباله‌های شهری مبدأ را در دستور کار خود قرار دهد. با عنایت به اینکه در دوره‌های قبلی مدیریت شهری نیز طرح‌های تفکیک به فراخور به اجرا درآمده است، در دوره جدید کوشش شده تا ضمن بهره‌برداری از نتایج طرح‌های قبلی ابعاد جدیدی به طرح جدید افزوده شود که بتواند احتمال و درصد موفقیت پروژه را افزایش دهد. در راستای طراحی دقیق و اجرای بهتر طرح جامع تفکیک برنامه‌ای مبنی بر اجرای طرح به صورت پایلوت در برخی نواحی شهری در دستور کار قرار گرفته است تا نتایج حاصل از طرح پایلوت در مرحله سراسری به کار گرفته شود.

پیشینه تجربی

در حوزه مدیریت پسماند، بازیافت و به طور مشخص فرهنگ تفکیک پسماند در مبداء، پژوهش های مختلفی با رویکردهای زیست محیطی، برنامه ریزی شهری و جامعه شناسی در سال های اخیر انجام شده است. اخیراً نیز طرح هایی با روش ارزیابی تاثیرات اجتماعی و همچنین ارزیابی تاثیرات زیست محیطی در این زمینه به اجرا گذاشته شده است. در این تحقیق، تلاش شد با مطالعه روش اجرا، یافته ها و نتایج برخی از این تحقیقات، پیش زمینه ای درباره موضوع تحقیق و ارزیابی به دست آید و همچنین داده های مورد نیاز برای انجام مقایسه های تطبیقی گردآوری شود. در ادامه فهرستی از عناوین این تحقیقات، به همراه خلاصه ای از نتایج آنها آمده است:

جدول شماره ۱-۱: خلاصه یافته های تحقیقات پیشین

عنوان تحقیق	مشخصات مجری و تاریخ اجرا	خلاصه یافته ها
<p>بررسی طرح تفکیک در مبدا از دیدگاه اقتصاد محیط زیست و مقایسه آن با طرح سنتی (مطالعه موردی: منطقه ۲۰ تهران)</p>	<p>حسن کریم زادگان، مسعود منوری، رضا نقوی، و افسانه حسنی (۱۳۸۴)</p>	<p>این مطالعه با هدف مقایسه دو سیستم سنتی و سیستم منطبق بر نظام فنی و اجرایی از دیدگاه اقتصاد محیط زیست در منطقه ۲۰ در سال ۱۳۸۴ انجام گرفته است. براساس نتایج این تحقیق که به صورت کتابخانه ای، میدانی و تحلیل داده ها با بهره گیری از روش تجزیه و تحلیل هزینه-فایده صورت گرفته است، طرح منطبق با نظام فنی و اجرایی در اولین سال اجرای آن (۱۳۸۴) در منطقه ۲۰ سود منفی داشته است. از جمله دلایل این امر، سلب اطمینان خانوارها نسبت به طرح های</p>

<p>تفکیک به دلیل عدم اجرای درست طرح تفکیک از مبدا؛ داشتن دیدگاه کاملا انتفاعی پیمانکاران؛ تشویق نشدن شهروندان در جمع آوری پسماندهای خشک؛ عدم اشاعه فرهنگ صحیح بازیافت و جداسازی پسماندهای تر از خشک؛ تعدد عوامل مجاز و غیرمجاز حق العمل کار و تشویق عاملان اصلی به فعالیت این قبیل افراد؛ و تدوین طرح های تفکیک آرمان گرایانه توسط ارگان مسئول بوده است. در مقابل، سود جمع آوری پسماند خشک به طریقه سنتی در این سال مثبت و استقبال مردم و پیمانکاران از این طرح در مقابل طرح جدید بیشتر بوده است.</p>		
<p>این تحقیق به بررسی فضایی- مکانی فرایندهای تولید، جمع آوری و دفع مواد زاید در شهر تهران پرداخته است. طبق نتایج این تحقیق، همبستگی کامل و مستقیمی بین کاربری های شهری و زباله تولیدی در شهر تهران وجود دارد که می توان گفت همجواری مناطق و یا تاثیر کاربری های شهری چون کاربری صنعتی، کارگاهی، بهداشتی- درمانی، و اکثرا مسکونی ... علت اصلی اختلاف در توزیع، تراکم و همچنین</p>	<p>محمد اسکندری زاده، لیلا صیاد بیدهندی، حسین کلانتری خلیل آباد، و محمد میره (۱۳۸۴)</p>	<p>بررسی و تحلیل وابستگی های مکانی تولید زباله در شهر تهران</p>

<p>تحول شکل زباله در مناطق مختلف شهری تهران است. لذا لازم و ضروری است که قبل از اقدام به هر گونه عمل مدیریتی در قبال زائدات شهری به خصوص در شهر تهران بر کاربری های شهری و نقش آن در مدیریت مواد زاید توجه شود.</p>		
<p>در این مطالعه موردی، نحوه اجرای طرح تفکیک در مبداء و بازیافت پسماندهای خشک و فواید حاصل از آن در منطقه ۳ تهران مورد بررسی قرار گرفته است. در این منطقه، یکی از فعالیت هایی که مجری طرح برای تفکیک پسماند از مبداء در نظر گرفته آموزش است که با استقبال و مشارکت ساکنان منطقه همراه شده است. بر این اساس، میزان جمع آوری پسماند خشک نسبت به جمعیت آموزش دیده ۱۲.۰۷ درصد است که طبق اطلاعات به دست آمده از هزینه حمل و نقل زباله ها در بخش خدمات شهری شهرداری منطقه ۳ کاسته می شود. از جمله مزایای این طرح، کاهش هزینه جمع آوری و حمل و نقل پسماند خشک و ارتقاء فرهنگ و آموزش عمومی در ارتباط با تولید و دفع مواد زاید جامد و روحيه</p>	<p>یلدا هاشم پور، آرش رضایی، محمودرضا موسوی، و سمانه پژهان (۱۳۸۶)</p>	<p>بررسی وضعیت تفکیک در مبداء و بازیافت پسماندهای خشک در کلان شهر تهران (مطالعه موردی: ایستگاه بازیافت شهرداری منطقه ۳)</p>

<p>صرفه جویی عنوان شده است.</p>		
<p>نتایج این تحقیق نشان می دهد که عدم آموزش و اطلاع رسانی صحیح شهروندان، عدم زمانبندی کارا و موثر عوامل اجرایی و عدم هماهنگی عوامل اجرایی با آموزشگران، نبود سطل های مخصوص پسماند خشک در اکثر نواحی و محلات، نارضایتی شهروندان از کثیف بودن سطل ها، عدم نظارت بر کار کارگران، ضعف در جلب مشارکت نهادهای مردمی همچون شورایاری ها و نهادهای مردم نهاد، نارضایتی کارگران از وضعیت شغلی شان و ... همه حاصل ضعف در مدیریت اجرای طرح و در نتیجه عدم اجرای موفقیت آمیز طرح است. اجرای موفقیت آمیز طرح بیش از همه نیازمند تجدید نظرهای اساسی در حوزه مدیریت، سازوکارها و برنامه های آن و ایجاد تغییرات اساسی در حوزه آموزش و اطلاع رسانی به مردم است.</p>	<p>فتاح آقازاده و مریم کمره ای (۱۳۸۹)</p>	<p>طرح ارزیابی اجتماعی اثرات طرح تفکیک زباله از مبداء در منطقه ۴ تهران</p>
<p>نتایج این مطالعه حاکی از آن است که از آنجا که این طرح به هدف ارتقاء دسترسی به خدمات شهری، محیط زیست سالم و بهداشت روانی و جسمی فردی و خانوادگی اجرا شده،</p>	<p>محمود جمعه پور و فریبرز محمدی (۱۳۸۹)</p>	<p>ارزیابی تأثیرات اجتماعی فرهنگی طرح تفکیک زباله از مبداء و بازیافت در</p>

<p>پیامد منفی جدی در پی نخواهد داشت. با توجه به پیامدهای مثبت طرح در ابعاد اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، بهداشتی و زیست محیطی در صورت رفع موانع احتمالی این طرح می تواند در دراز مدت الگویی خوبی برای سایر مناطق ایجاد کرده و وجهه اجتماعی شهرداری را ارتقاء بخشد.</p>		<p>منطقه ۱۱ شهرداری تهران</p>
<p>موضوع این پژوهش، بررسی نقش آموزش به عنوان یکی از عوامل موثر بر مشارکت اجتماعی شهروندان در امر کاهش و تفکیک پسماندهای تولید شده توسط شهروندان زاهدانی است که به صورت پیمایش انجام شده است. یافته های نتایج بدست آمده نشان داد که موفقیت شهروندان زاهدانی در امر تفکیک از مبداء چشم گیر بوده؛ اغلب خانوارها پسماندها را به همان شکل آموزش داده شده تفکیک می کنند؛ اغلب آموزش چهره به چهره را مناسب می دانند اما در کنار آن توزیع بروشور و اطلاعیه و ارائه مطالب آموزشی را به خانوارها مناسب دانسته اند؛ از آنجا که فرایند تفکیک پسماندها در مبداء تولید اغلب توسط زنان زاهدانی انجام می شود بهترین شیوه مناسب آموزشی را آموزش به مادر خانواده و برخی نیز</p>	<p>گروه آموزش سازمان بازیافت و تبدیل مواد شهرداری زاهدان (۱۳۹۰)</p>	<p>بررسی نقش آموزش در افزایش مشارکت شهروندان زاهدانی در تفکیک از مبداء پسماندها و بهبود آن</p>

<p>آموزش به فرزندان دانسته اند؛ و به دلیل گویش های متفاوت در منطقه بر ضرورت آموزشگران محلی و بومی که آشنا به زبانهای بلوچی و زابلی هستند تاکید کرده اند.</p>		
<p>براساس نتایج این تحقیق که به صورت اسنادی-میدانی انجام شده است، مهمترین موانع اجرای طرح در سطح مردمی شامل بی توجهی به محیط زیست، عدم اعتماد به نهادهای دولتی، مشارکت ضعیف در پروژه، عدم تداوم مشارکت در تفکیک، توقعات زیاد مردم از نهادهای مجری؛ در سطح نهادی شامل برون سپاری به صورت مزایده، هزینه بالای پیمانکار، عدم همکاری ساکنان و نهادهای محلی؛ و در سطح روابط میان نهادها شامل عدم استقلال دفاتر نواحی در مقابل شهرداری، عدم پشتوانه قدرت اجرایی در پی نظارت برای نواحی، عدم امنیت شغلی برای آموزشگران و غرفه داران، عنوان شده است. همچنین برخی از پیامدهای مهمی که در این مطالعه به دست آمده عبارت است از: کاهش اعتماد مردم نسبت به توانایی عملکردی مدیریت شهری در نتیجه عدم اجرای صحیح طرح؛ عدم ثبات، امنیت و برخورداری از مزایای</p>	<p>رحیم سرور و محمدعلی رجایی (۱۳۹۰)</p>	<p>ارزیابی تاثیرات اجتماعی مدیریت پروژه تفکیک زباله از مبدا در مناطق شهری (مطالعه موردی: منطقه ۲۱ شهر تهران)</p>

<p>عادلانه شغلی عوامل اجرای طرح؛ آسیب پذیری اقتصادی افراد آشفالگرد و دوره گرد؛ و هدر رفتن هزینه های اجرای طرح و افزایش بار مالی مدیریت شهری.</p>		
<p>بر اساس نتایج این تحقیق، به دلیل وجود مشکلاتی در پروژه، تحقق اهداف پیش بینی شده آن به کندی صورت می گیرد. برخی از این مشکلات عبارتند از: دسترسی ناکافی مردم به ملزومات تفکیک زباله، آموزش ناکافی و ناپایدار به شهروندان، دربرنگرفتن همه مخاطبان ساکنان پلاک های مسکونی در آموزش، حقوق و دستمزد پایین و تبعیض میان کارکنان، و طرح تجمع پیمانکاران جمع آوری زباله های خشک و تر. بر این اساس، پنج پیامد منفی عمده برای این پروژه پیش بینی شده است که عبارتند از: ۱- صرف هزینه های اقتصادی بدون نفع عمومی، ۲- کاهش اعتماد شهروندان، ۳- ناپایداری آموزش های ارائه شده، ۴- استثمار نیروی کار جدید، و ۵- تقویت دیدگاه انتفاعی و غیرمسئولانه پیمانکاران.</p>	<p>جواهری جلوه (۱۳۹۱)</p>	<p>ارزیابی تاثیرات اجتماعی ارتقاء فرهنگ تفکیک پسماند از مبداء منطقه ۱۵</p>
<p>نتایج این طرح حاکی از آن است که امکانات جمع آوری</p>	<p>حسین واقفی، یاسر</p>	<p>طرح ارزیابی تاثیرات</p>

<p>پسماند خشک در سطح منطقه گسترش پیدا می کند اما آنطور که انتظار می رود امکان مشارکت مردم در این طرح فراهم نمی شود و به نظر می رسد به چندین سال زمان نیاز است. مخصوصاً در مورد جانمایی غرف و ایستگاه اصلی پسماند تعامل بین شهروندان و نمایندگان آنها و سازمان بازیافت آنطور که می باید رشد نمی کند. در کنار فعالیت رسمی جمع آوری پسماند خشک، همچنان فعالیت غیررسمی به فعالیت خودش در سطح محله ها ادامه می دهد که یکی از دلایل آن وجود تعداد زیادی معتادین و کارتن خواب ها در سطح منطقه است که برای رفع نیازهای شان به جمع آوری پسماند خشک از مخازن زباله روی می آورند. به نظر می رسد با گسترش بیشتر طرح معارضان جدیدی بوجود می آیند که اداره ی بازیافت با توجه به محدودیت مکان مناسب برای نصب غرفه ها در سطح محلات تلاش نسبتاً متوسطی را برای رفع نارضایتی آنان به عمل آورد. به نظر می رسد با توجه به روندی که تاکنون شاهد آن بوده ایم همچنان برخی از افراد ناراضی باقی بمانند. ماشین های پسماند در سطح منطقه فعالیت خود را منظم تر می کنند و اطلاع رسانی در مورد زمان دقیق</p>	<p>خراسانی خدام (۱۳۹۱)</p>	<p>اجتماعی تجهیز و توسعه تجهیزات جمع آوری و پردازش پسماند در منطقه ۱۰ شهرداری تهران</p>
---	------------------------------------	---

<p>حضور در نقاط مختلف محله را بوسیله آموزش گران انجام می دهند. اما همچنان لوازم نقلیه پسماند بخصوص موتورهای سه چرخه کمتر مورد تعویض و استانداردسازی قرار می گیرند و همچنان مردم ناراضی باقی می مانند.</p>		
---	--	--

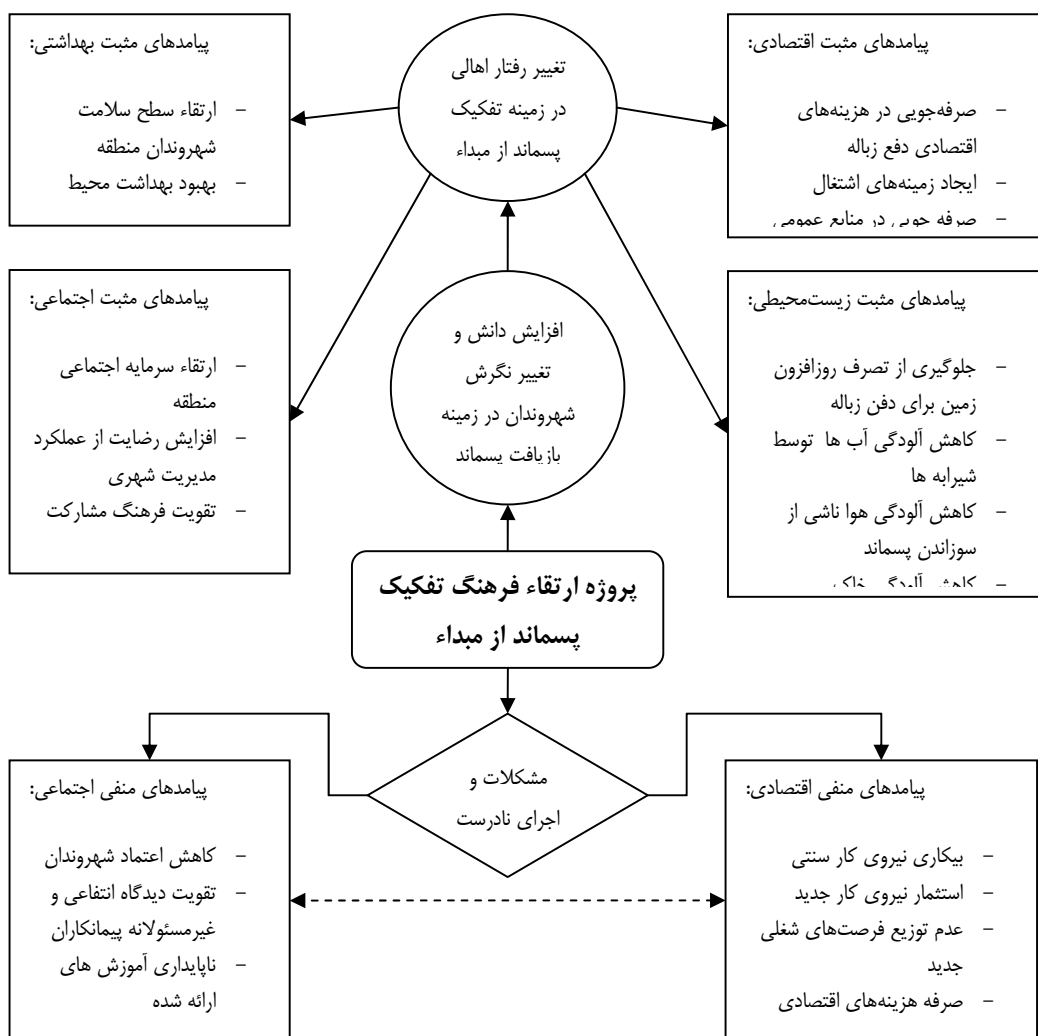

مدل مفهومی

سیاست‌های شهرداری نه تنها نیازهای مردم را تامین می‌کند بلکه نگرش آنان را نسبت به مدیریت شهری که از بالا اعمال می‌شود تغییر داده و اعتماد عمومی را بیشتر خواهد کرد، در نتیجه‌ی جلب اعتماد عمومی، مشارکت شهروندان در مدیریت شهری و حفظ منابع به دست می‌آید. در این باره با مشاهده‌ی طرح‌های اجرا شده از سوی معاونت خدمات شهری برای افزایش سطح مشارکت شهروندان در تفکیک زباله نقش چند عامل را نمی‌توان نادیده انگاشت چه بسا که پژوهش‌های پیشین نیز به این عوامل تاکید فراوان داشته‌اند. قطعا در انجام هر کنشی آگاهی نقش مهمی دارد. در فرآیند تفکیک، آگاهی به وسیله‌ی آموزش به دست می‌آید. افزایش سطح آگاهی که به کمک آموزش‌های موثر انجام می‌شود باعث افزایش سطح مشارکت و بهبود کیفیت مدیریت شهری خواهد شد. بنابراین برای اثربخشی بهتر لازم است امر آموزش به خوبی انجام شود. رابرت پاتنام باور دارد هر چه شهروندان به لحاظ مدنی درگیرتر باشند فهم بیشتری داشته و برای خیر عمومی بیشتر تلاش خواهند کرد. این به آن معناست که مشارکت بیشتر شهروندان در امور عمومی و شبکه‌ای از طریق آموزش شهروندی به دست خواهد آمد. بی‌تردید در مدیریت پسماند نیز که مدیریت شهری نیازمند مشارکت شهروندان در این حوزه است نه تنها نمی‌توان نقش آموزش را انکار کرد بلکه لازم است با ارزیابی این روند نقاط ضعف و قوت آموزش‌های شهروندان در این حوزه به خوبی مطالعه و بررسی شوند. چرا که وجود نقاط ضعف در این روند، باعث بروز مشکلاتی خواهند شد که بسیار موثر بوده و آسیب‌های جدی در طول زمان به این فرآیند وارد خواهد کرد. بی‌اعتمادی، کاهش مشارکت، بی‌تفاوتی به امور شهری و تقابل با سازمان شهرداری از جمله‌ی این آسیب‌ها خواهند بود.

بر اساس مروری که بر تحقیقات پیشین و همچنین ادبیات نظری حوزه مدیریت پسماند و بازیافت انجام شد، جهت ترسیم چارچوب مفهومی و به موجب آن طراحی روش و ابزار تحقیق، الگویی سنخ شناسانه از مسائل و پیامدهای مرتبط با پروژه تدوین گردید که تصویر آن در نمودار زیر آمده است:

نمودار شماره ۱: مدل مفهومی پژوهش

فصل سوم

توصیف محیط اجتماعی پروژه

جنس

همان طور که در جدول ذیل مشاهده می‌شود، ۵۰.۵ درصد از پاسخگویان، زن و ۴۹.۵ درصد از آنها مرد بودند.

جدول شماره ۱. توزیع پاسخگویان بر حسب جنس

ردیف	جنس	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	زن	۲۰۱	۵۰.۲	۵۰.۵
۲	مرد	۱۹۷	۴۹.۳	۴۹.۵
۳	بی پاسخ	۲	.۵	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

گروه‌های سنی

نتایج حاصل از توزیع سنی پاسخگویان حاکی از آن است که ۲۱.۸ درصد از پاسخگویان در گروه سنی کمتر از ۲۵ سال، ۱۹ درصد بین ۲۵ تا ۳۴ سال، ۲۷.۵ درصد بین ۳۵ تا ۴۴ سال، ۱۸.۳ درصد در گروه سنی ۴۵ تا ۵۴ سال و ۱۳.۵ درصد نیز افراد بالای ۵۵ سال سن را به خود اختصاص داده است. میانگین سن پاسخگویان، حدود ۳۸ سال و ۳ ماه می‌باشد. همچنین جوان ترین افراد نمونه ۱۵ ساله و مسن ترین آنها ۷۱ ساله می‌باشد.

جدول شماره ۲. توزیع پاسخگویان بر حسب گروه‌های سنی

ردیف	گروه سنی	فراوانی	درصد معتبر
۱	کمتر از ۲۵ سال	۸۷	۲۱.۸
۲	۲۵-۳۴ سال	۷۶	۱۹.۰
۳	۳۵-۴۴ سال	۱۱۰	۲۷.۵
۴	۴۵-۵۴ سال	۷۳	۱۸.۳
۵	۵۵ سال و بیشتر	۵۴	۱۳.۵
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰

وضعیت تأهل

براساس یافته‌های جدول زیر، ۶۹.۸ درصد پاسخگویان متأهل و ۳۰.۲ درصد مجرد می‌باشند.

جدول شماره ۳. توزیع پاسخگویان بر حسب وضعیت تأهل

ردیف	وضعیت تأهل	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	متأهل	۲۷۷	۶۹.۳	۶۹.۸
۲	مجرد	۱۲۰	۳۰.۰	۳۰.۲
۳	بی پاسخ	۳	.۸	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

تعداد اعضای خانواده

تعداد اعضای خانواده ۳۰.۹ درصد از پاسخگویان، ۳ نفر، ۲۹.۳ درصد ۴ نفر، ۱۳.۹ درصد ۲ نفر، ۱۶ درصد ۵ نفر، ۵.۵ درصد ۶ نفر و ۰.۳ درصد از پاسخگویان ۱ نفر بوده اند.

جدول شماره ۴. توزیع پاسخگویان بر حسب تعداد اعضای خانواده

ردیف	تعداد	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	۱ نفر	۱	.۳	.۳
۲	۲ نفر	۵۳	۱۳.۳	۱۳.۹
۳	۳ نفر	۱۱۸	۲۹.۵	۳۰.۹
۴	۴ نفر	۱۱۲	۲۸.۰	۲۹.۳
۵	۵ نفر	۶۱	۱۵.۳	۱۶.۰
۶	۶ نفر	۲۱	۵.۳	۵.۵
۷	۷ نفر و بیشتر	۱۶	۴.۰	۴.۲
۸	بی پاسخ	۱۸	۴.۵	-
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

تحصیلات

با توجه به جدول ذیل، ۳۱.۴ درصد تحصیلات پاسخگویان متعلق به افراد دارای تحصیلات در سطح دیپلم و ۱۱.۶ درصد از پاسخگویان دارای تحصیلات لیسانس هستند و کمترین فراوانی مربوط به دکترا بوده که ۱.۵ درصد از افراد پاسخگو را شامل می‌شدند.

جدول شماره ۵. توزیع پاسخگویان بر حسب تحصیلات

ردیف	تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	بی سواد	۵	۱.۳	۱.۳
۲	ابتدایی	۲۴	۶.۰	۶.۱
۳	راهنمایی	۷۴	۱۸.۵	۱۸.۷
۴	دیپلم	۱۲۴	۳۱.۰	۳۱.۴
۵	فوق دیپلم	۷۲	۱۸.۰	۱۸.۲
۶	لیسانس	۴۶	۱۱.۵	۱۱.۶
۷	فوق لیسانس	۴۴	۱۱.۰	۱۱.۱
۸	دکترا	۶	۱.۵	۱.۵
۹	حوزوی			
۱۰	بی پاسخ	۵	۱.۳	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

وضعیت اشتغال

بیشترین درصد وضعیت اشتغال پاسخگویان مربوط به افراد شاغل با ۳۴.۶ درصد و بعد از آن بیشترین فراوانی متعلق به زنان خانه‌دار، با ۳۰.۱ درصد می‌باشد؛ همچنین ۹.۸ درصد از پاسخگویان بیکار، ۱۰.۸ درصد بازنشسته، ۱۱.۳ درصد دانشجو و ۳.۵ درصد دانش آموز هستند.

جدول شماره ۶. توزیع پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال

ردیف	وضعیت اشتغال	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	شاغل	۱۳۸	۳۴.۵	۳۴.۶
۲	بیکار	۳۹	۹.۸	۹.۸
۳	خانه دار	۱۲۰	۳۰.۰	۳۰.۱
۴	دانش آموز	۱۴	۳.۵	۳.۵
۵	دانشجو	۴۵	۱۱.۳	۱۱.۳

۱۰.۸	۱۰.۸	۴۳	بازنشسته	۶
-	.۳	۱	بی پاسخ	۷
۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۴۰۰	جمع	

مدت زمان سکونت در محله

طبق جدول ذیل، ۳۶.۲ درصد افراد مورد مطالعه کمتر از ۵ سال، ۱۵.۶ درصد بین ۵ تا ۹ سال، ۱۷.۴ درصد بین ۱۰ تا ۱۴ سال و ۳۰.۸ درصد ۱۵ سال و بیشتر در محله سکونت داشتند.

جدول شماره ۷. توزیع پاسخگویان بر حسب مدت زمان سکونت در محله

ردیف	مدت اقامت در محله	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	کمتر از ۵ سال	۱۴۱	۳۵.۳	۳۶.۲
۲	۵-۹ سال	۶۱	۱۵.۳	۱۵.۶
۳	۱۰-۱۴ سال	۶۸	۱۷.۰	۱۷.۴
۴	۱۵ سال و بیشتر	۱۲۰	۳۰.۰	۳۰.۸
۵	بی پاسخ	۱۰	۲.۵	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

وضعیت مسکن

همانگونه که در جدول ذیل قابل مشاهده است، ۵۴.۱ درصد پاسخگویان در منازل شخصی، ۴۵.۴ در منازل رهنی - اجاره ای و ۰.۵ درصد نیز در منازل سازمانی زندگی می کنند.

جدول شماره ۸. توزیع پاسخگویان بر حسب وضعیت مسکن

ردیف	وضعیت مسکن	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	ملکی	۲۱۰	۵۲.۵	۵۴.۱
۲	رهنی - اجاره ای	۱۷۶	۴۴.۰	۴۵.۴
۳	سازمانی	۲	.۵	.۵
۴	سایر			
۵	بی پاسخ	۱۲	۳.۰	-
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

فصل چهارم

پیامدهای اجتماعی پروژه

آگاهی از اجرای تفکیک پسماند در مبدأ

اکثر پاسخگویان (۵۸.۸ درصد) از اجرای تفکیک پسماند در مبدأ در سطح منطقه خود آگاهی نداشته اند و ۴۱.۳ درصد از این طرح خیر آگاهی داشته اند.

جدول شماره ۹. آگاهی از اجرای تفکیک پسماند در مبدأ

ردیف	شرح	فراوانی	درصد معتبر
۱	بلی	۱۶۵	۴۱.۳
۲	خیر	۲۳۵	۵۸.۸
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰

نحوه اطلاع از اجرایی شدن تفکیک پسماند در مبدأ

طبق اطلاعات مندرج در جدول، ۲۴.۲ درصد پاسخگویان از طریق مشاهده ماموران و خودروهای های جمع آوری پسماند، ۱۸.۲ درصد همسایه‌ها، ۲۳.۶ درصد بروشور و تراکت‌های آموزشی و فرهنگی، ۲۳ درصد مشاهده بیلبردهای تبلیغاتی و ۱۰.۹ درصد از طریق مراجعه آموزش گران به در منزل از اجرایی شدن تفکیک پسماند در مبدأ مطلع شده اند.

جدول شماره ۱۰. نحوه اطلاع از اجرایی شدن تفکیک پسماند در مبدأ

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	مراجعه آموزش گران به در منزل	۱۸	۴.۵	۱۰.۹
۲	مشاهده بیلبردهای تبلیغاتی	۳۸	۹.۵	۲۳.۰
۳	همسایه‌ها	۳۰	۷.۵	۱۸.۲
۴	بروشور و تراکت‌های آموزشی و فرهنگی	۳۹	۹.۸	۲۳.۶
۵	مشاهده ماموران و خودروهای های جمع آوری پسماند	۴۰	۱۰.۰	۲۴.۲
۶	سایر			
۷	بی پاسخ	۲۳۵	۵۸.۸	-
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

آموزش در مورد تفکیک پسماند در مبدأ

بر اساس اطلاعات بدست آمده، ۳۹.۵ درصد پاسخگویان در خصوص تفکیک پسماند در مبدأ آموزش دیده اند در حالی که ۶۰.۵ درصد در این مورد آموزش ندیده اند.

جدول شماره ۱۱. آموزش در مورد تفکیک پسماند در مبدأ

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
------	-----	---------	--------------	------------

۱	بله	۶۴	۱۶.۰	۳۹.۵
۲	خیر	۹۸	۲۴.۵	۶۰.۵
۳	بی پاسخ	۲۳۸	۵۹.۵	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان اثرگذاری آموزش در مورد تفکیک پسماند در مبدا

یافته‌ها حاکی از آن است که میزان اثرگذاری آموزش در مورد تفکیک پسماند در مبدا از نظر ۱۳.۶ درصد پاسخگویان کم و خیلی کم، ۵۹.۱ درصد متوسط و ۲۷.۳ درصد زیاد و یا خیلی زیاد بوده است.

جدول شماره ۱۲. میزان اثرگذاری آموزش در مورد تفکیک پسماند در مبدا

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱	۰.۳	۱.۵
۲	کم	۸	۲.۰	۱۲.۱
۳	تا حدودی	۳۹	۹.۸	۵۹.۱
۴	زیاد	۱۴	۳.۵	۲۱.۲
۵	خیلی زیاد	۴	۱.۰	۶.۱
۶	بی پاسخ	۳۳۴	۸۳.۵	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

موثرترین روش آموزش در خصوص تفکیک پسماند در مبدا

موثرترین روش آموزش در خصوص تفکیک پسماند در مبدا از نظر ۲۲.۷ درصد پاسخگویان برنامه های صدا و سیما، ۱۰.۶ درصد آموزش در فرهنگسرا، ۱۶.۷ درصد مراجعه آموزش گران به در منزل، ۲۲.۷ درصد روزنامه های کثیرالانتشار و ۱۲.۱ درصد به برگزاری دوره های آموزشی به صورت گروهی در مکانهای عمومی اشاره کرده اند.

جدول شماره ۱۳. موثرترین روش آموزش در خصوص تفکیک پسماند در مبدا

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	مراجعه آموزش گران به در منزل	۱۱	۲.۸	۱۶.۷
۲	برگزاری دوره های آموزشی به صورت گروهی در مکان های عمومی	۸	۲.۰	۱۲.۱
۳	آموزش در فرهنگسرا	۷	۱.۸	۱۰.۶
۴	روزنامه های کثیرالانتشار	۱۵	۳.۸	۲۲.۷
۵	توزیع سی دی های آموزشی	۱۰	۲.۵	۱۵.۲

۶	برنامه‌های صدا و سیما	۱۵	۳.۸	۲۲.۷
۷	انواع دیگر	۰	۰	۰
۸	بی پاسخ	۳۳۴	۸۳.۵	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

مشارکت در اجرای تفکیک پسماند در مبدأ در سطح منطقه

بر طبق یافته‌های بدست آمده و اظهارنظر پاسخگویان، ۷۵.۸ درصد از پاسخگویان در اجرای تفکیک پسماند در مبدأ در سطح منطقه مشارکت داشته و ۲۴.۲ درصد مشارکت نداشته اند.

جدول شماره ۱۴. مشارکت در اجرای تفکیک پسماند در مبدأ در سطح منطقه

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	بلی	۱۲۵	۳۱.۳	۷۵.۸
۲	خیر	۴۰	۱۰.۰	۲۴.۲
۳	بی پاسخ	۲۳۵	۵۸.۸	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

دلایل انجام ندادن تفکیک پسماند در منزل

از نظر ۲۲.۹ درصد پاسخگویان از دلایل انجام ندادن تفکیک پسماند در منزل گفته اند که در دسرسش زیاد است، ۱۲.۵ درصد بیان کرده اند که فکر نمی‌کنم این کار فایده‌ی چندانی داشته باشد ساختمانی در منطقه و ۱۶.۷ درصد گفته اند که در نزدیکی ما غرفه بازیافت وجود ندارد.

جدول شماره ۱۵. دلایل انجام ندادن تفکیک پسماند در منزل

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	دردسرسش زیاد است	۱۱	۲.۸	۲۲.۹
۲	در خانه ما برای سطل‌های مجزا جا نیست	۱۲	۳.۰	۲۵.۰
۳	از شوتینگ زیاله استفاده می‌کنم و امکان تفکیک وجود ندارد	۲	.۵	۴.۲
۴	فکر نمی‌کنم این کار فایده‌ی چندانی داشته باشد	۶	۱.۵	۱۲.۵
۵	در نزدیکی ما غرفه بازیافت وجود ندارد	۸	۲.۰	۱۶.۷
۶	پیمانکار شهرداری در موعد مقرر مراجعه نمی‌کند	۶	۱.۵	۱۲.۵
۷	پیمانکار شهرداری اصلا برای جمع‌آوری مراجعه نمی‌کند	۳	.۸	۶.۳
۸	سایر			

۹	بی پاسخ	۳۵۲	۸۸.۰	-
جمع		۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

تمایل به مشارکت در اجرای تفکیک پسماند در مبدا

بر اساس نتایج به دست آمده؛ ۷۹.۵ درصد از پاسخگویان اظهار تمایل به شرکت در اجرای تفکیک پسماند در مبدا و ۲۰.۵ درصد تمایلی به مشارکت نداده اند.

جدول شماره ۱۶. تمایل به مشارکت در اجرای تفکیک پسماند در مبدا

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	بلی	۲۳۲	۵۸.۰	۷۹.۵
۲	خیر	۶۰	۱۵.۰	۲۰.۵
۳	بی پاسخ	۱۰.۸	۲.۷.۰	
جمع		۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

عضویت در گروه های تفکیک پسماند در مبدا

یافته ها نشان می دهد، اگر شهرداری قصد داشته باشد گروه‌هایی از مردم ایجاد کند و از آن برای ترویج تفکیک پسماند در مبدا کمک بگیرد، ۴۰.۶ درصد پاسخگویان به میزان کم و یا خیلی کم، ۳۱.۲ درصد تا حدودی و ۲۹.۲ درصد زیاد و یا خیلی زیاد، احتمال دارد در این گروه‌ها عضو شوند.

جدول شماره ۱۷. عضویت در گروه های تفکیک پسماند در مبدا

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۸۶	۲۱.۵	۲۱.۷
۲	کم	۷۱	۱۷.۸	۱۷.۹
۳	تا حدودی	۱۲۴	۳۱.۰	۳۱.۲
۴	زیاد	۱۰۰	۲۵.۰	۲۵.۲
۵	خیلی زیاد	۱۶	۴.۰	۴.۰
۶	بی پاسخ	۳	.۸	-
جمع		۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان موافقت با جمله "مشکلات شهر آن قدر زیاد است که مشارکت کردن یا نکردن در تفکیک پسماند در مبدا بی فایده است."

بر اساس نتایج به دست آمده؛ ۳۲.۸ درصد از پاسخگویان به میزان زیاد و یا خیلی زیاد و ۲۹.۱ درصد تا حدودی با گویه "مشکلات شهر آن قدر زیاد است که مشارکت کردن یا نکردن در تفکیک پسماند در مبدا بی فایده است." موافقتند.

جدول شماره ۱۸. میزان موافقت با جمله "مشکلات شهر آن قدر زیاد است که مشارکت کردن یا نکردن در تفکیک پسماند در مبدا بی فایده است."

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۸۴	۲۱.۰	۲۱.۱
۲	کم	۶۸	۱۷.۰	۱۷.۰
۳	تا حدودی	۱۱۶	۲۹.۰	۲۹.۱
۴	زیاد	۷۷	۱۹.۳	۱۹.۳
۵	خیلی زیاد	۵۴	۱۳.۵	۱۳.۵
۶	بی پاسخ	۱	.۳	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

نحوه برخورد با پسماندهای خشک تفکیک شده

یافته ها نشان می دهد، ۲۴ درصد پاسخگویان گفته اند که پسماندهای خشک تفکیک شده را به نمکی ها و زباله جمع کن ها تحویل می دهند، ۲۲.۸ درصد به خودروهای مخصوص حمل زباله های خشک، ۱۱.۸ درصد به غرفه های بازیافت تحویل می دهند و ۱۸.۷ درصد در کیسه های جداگانه جمع آوری و در کنار مخزن یا غرفه های بازیافت می گذارند. در ضمن ۱۹.۲ درصد پاسخگویان راه های دیگری در مورد برخورد با پسماندهای خشک تفکیک شده برگزیده اند.

جدول شماره ۱۹. نحوه برخورد با پسماندهای خشک تفکیک شده

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	به خودروهای مخصوص حمل زباله های خشک تحویل می دهم	۸۹	۲۲.۳	۲۲.۸
۲	به غرفه های بازیافت تحویل می دهم	۴۶	۱۱.۵	۱۱.۸
۳	به نمکی ها و زباله جمع کن ها تحویل می دهم	۹۴	۲۳.۵	۲۴.۰
۴	در مخازن آبی رنگ شهرک می گذارم	۱۴	۳.۵	۳.۶
۵	در کیسه های جداگانه جمع آوری و در کنار مخزن یا غرفه های	۷۳	۱۸.۳	۱۸.۷

			باز یافت می گذارم	
۱۹.۲	۱۸.۸	۷۵	سایر	۶
	۲.۳	۹	بی پاسخ	۷
۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۴۰۰	جمع	

دسترسی به غرفه های باز یافت

بر اساس نتایج بدست آمده از این تحقیق، ۳۰.۷ درصد پاسخگویان زیاد و یا خیلی زیاد، ۴۰.۳ درصد تا حدودی و ۲۹ درصد کم و یا خیلی کم به غرفه های باز یافت دسترسی دارند.

جدول شماره ۲۰. دسترسی به غرفه های باز یافت

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۴	۳.۵	۱۱.۳
۲	کم	۲۲	۵.۵	۱۷.۷
۳	تا حدودی	۵۰	۱۲.۵	۴۰.۳
۴	زیاد	۳۰	۷.۵	۲۴.۲
۵	خیلی زیاد	۸	۲.۰	۶.۵
۶	بی پاسخ	۲۷۶	۶۹.۰	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

دریافت هدیه، کالا و ... در ازای تحویل پسماندهای تفکیک شده به غرفه های باز یافت

یافته های بدست آمده نشان داد که ۵۹.۳ درصد در ازای تحویل پسماندهای تفکیک شده به غرفه های باز یافت چیزی دریافت نکرده اند.

جدول شماره ۲۱. دریافت هدیه، کالا و ... در ازای تحویل پسماندهای تفکیک شده به غرفه های باز یافت

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	بله	۳۷	۹.۳	۴۰.۷
۲	خیر	۵۴	۱۳.۵	۵۹.۳
۳	بی پاسخ	۳۰۹	۷۷.۳	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان رضایت از کالای دریافتی در ازای تحویل پسماندهای تفکیک شده

یافته‌های حاصله بیانگر آن است که میزان رضایت از کالای دریافتی در ازای تحویل پسماندهای تفکیک شده از نظر ۳۶ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۳۲ درصد متوسط و ۳۲ درصد زیاد و خیلی زیاد ارزیابی شده است.

جدول شماره ۲۲. میزان رضایت از کالای دریافتی در ازای تحویل پسماندهای تفکیک شده

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۱	۲.۸	۲۲.۰
۲	کم	۷	۱.۸	۱۴.۰
۳	متوسط	۱۶	۴.۰	۳۲.۰
۴	زیاد	۱۶	۴.۰	۳۲.۰
۵	خیلی زیاد			
۶	بی پاسخ	۳۵.۰	۸۷.۵	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

رضایت از عملکرد غرفه‌های باز یافت

نحوهی برخورد ماموران

یافته‌های بدست آمده نشان داد که میزان رضایت از نحوهی برخورد ماموران از نظر ۱۷ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۳۰.۹ درصد متوسط و ۵۲.۲ درصد زیاد و خیلی زیاد ارزیابی شده است.

جدول شماره ۲۳. میزان رضایت از نحوهی برخورد ماموران

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۱	۲.۸	۱۱.۷
۲	کم	۵	۱.۳	۵.۳
۳	تاحدودی	۲۹	۷.۲	۳۰.۹
۴	زیاد	۲۹	۷.۲	۳۰.۹
۵	خیلی زیاد	۲۰	۵.۰	۲۱.۳
۶	بی پاسخ	۳۰.۶	۷۶.۵	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

وضعیت نظافت غرفه‌ها

یافته‌های بدست آمده نشان داد که میزان رضایت از وضعیت نظافت غرفه‌ها از نظر ۲۹.۸ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۲۲.۳ درصد متوسط و ۴۷.۸ درصد زیاد و خیلی زیاد ارزیابی شده است.

جدول شماره ۲۴. میزان رضایت از وضعیت نظافت غرفه‌ها

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۱	۲.۸	۱۱.۷
۲	کم	۱۷	۴.۳	۱۸.۱
۳	تاحدودی	۲۱	۵.۳	۲۲.۳
۴	زیاد	۲۴	۶.۰	۲۵.۵
۵	خیلی زیاد	۲۱	۵.۳	۲۲.۳
۶	بی پاسخ	۳۰.۶	۷.۶	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

حضور ماموران غرفه‌ها در روزها و ساعات تعیین شده

یافته‌های بدست آمده نشان داد که میزان رضایت از حضور ماموران غرفه‌ها در روزها و ساعات تعیین شده از نظر ۳۰.۲ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۳۳ درصد متوسط و ۳۷.۲ درصد زیاد ارزیابی شده است.

جدول شماره ۲۵. میزان رضایت از حضور ماموران غرفه‌ها در روزها و ساعات تعیین شده

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۸	۲.۰	۸.۵
۲	کم	۲۰	۵.۰	۲۱.۳
۳	تاحدودی	۳۱	۷.۸	۳۳.۰
۴	زیاد	۲۸	۷.۰	۲۹.۸
۵	خیلی زیاد	۷	۱.۸	۷.۴
۶	بی پاسخ	۳۰.۶	۷.۶	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

فعالیت خودروی ملودی در محله

در خصوص فعالیت خودروی ملودی در محله، ۶۶.۹ درصد پاسخ‌بله و ۳۳.۱ درصد پاسخ خیر داده‌اند.

جدول شماره ۲۶. فعالیت خودروی ملودی در محله

درصد معتبر	درصد فراوانی	فراوانی	شرح	ردیف
۶۶.۹	۲۱.۸	۸۷	بله	۱
۳۳.۱	۱۰.۸	۴۳	خیر	۲
	۶۷.۵	۲۷۰	بی پاسخ	۳
۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۴۰۰	جمع	

میزان رضایت از عملکرد خودروهای ملودی

نحوه ی برخورد ماموران

میزان رضایت از نحوه ی برخورد ماموران خودروهای ملودی، از نظر ۴۰.۲ درصد پاسخگویان کم، ۱۴.۹ درصد متوسط و ۴۴.۸ درصد زیاد بیان شده است.

جدول شماره ۲۷. میزان رضایت از نحوه ی برخورد ماموران خودروهای ملودی

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۲۸	۷.۰	۳۲.۲
۲	کم	۷	۱.۸	۸.۰
۳	تاحدودی	۱۳	۳.۳	۱۴.۹
۴	زیاد	۳۰	۷.۵	۳۴.۵
۵	خیلی زیاد	۹	۲.۳	۱۰.۳
۶	بی پاسخ	۳۱۳	۷۸.۳	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

وضعیت پاکیزگی خودروها

یافته‌های حاصله بیانگر آن است که ۲۶.۴ درصد از پاسخگویان به میزان کم و یا خیلی کم، ۳۲.۲ درصد متوسط و ۴۱.۳ درصد زیاد از وضعیت پاکیزگی خودروهای ملودی رضایت داشته اند.

جدول شماره ۲۸. میزان رضایت از وضعیت پاکیزگی خودروها

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۶	۱.۵	۶.۹
۲	کم	۱۷	۴.۳	۱۹.۵
۳	تاحدودی	۲۸	۷.۰	۳۲.۲
۴	زیاد	۲۵	۶.۳	۲۸.۷
۵	خیلی زیاد	۱۱	۲.۸	۱۲.۶
۶	بی پاسخ	۳۱۳	۷۸.۳	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

مراجعه به موقع خودروها در روزها و ساعات تعیین شده

میزان رضایت از مراجعه به موقع خودروهای ملودی در روزها و ساعات تعیین شده، از نظر ۶۰.۹ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۲۳ درصد متوسط و ۱۶.۱ درصد زیاد ارزیابی شده است.

جدول شماره ۲۹. میزان رضایت از مراجعه به موقع خودروهای ملودی در روزها و ساعات تعیین شده

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۲۰	۵۰	۲۳۰
۲	کم	۳۳	۸۳	۳۷۹
۳	تاحدودی	۲۰	۵۰	۲۳۰
۴	زیاد	۸	۲۰	۹۲
۵	خیلی زیاد	۶	۱۵	۶۹
۶	بی پاسخ	۳۱۳	۷۸.۳	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

دسترسی به مخازن آبی (رنگ) مخصوص تفکیک پسماند خشک

میزان دسترسی به مخازن آبی (رنگ) مخصوص تفکیک پسماند خشک، از نظر ۴۱.۳ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۳۷ درصد متوسط و ۲۱.۸ درصد زیاد بیان شده است.

جدول شماره ۲۹. میزان دسترسی به مخازن آبی (رنگ) مخصوص تفکیک پسماند خشک

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۰	۲۵	۲۱۷
۲	کم	۹	۲۳	۱۹۶
۳	تاحدودی	۱۷	۴۳	۳۷۰
۴	زیاد	۹	۲۳	۱۹۶
۵	خیلی زیاد	۱	۳	۲۲
۶	بی پاسخ	۳۵۴	۸۸.۵	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

دریافت کیسه پلاستیکی مخصوص تفکیک پسماند خشک از ماموران بازیافت

یافته‌های بدست آمده نشان داد که ۳۱.۵ درصد پاسخگویان از ماموران بازیافت، کیسه پلاستیکی مخصوص تفکیک پسماند خشک دریافت نکرده اند.

جدول شماره ۳۰. دریافت کیسه پلاستیکی مخصوص تفکیک پسماند خشک از ماموران بازیافت

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	بله	۷۶	۱۹.۰	۶۸.۵
۲	خیر	۳۵	۸.۸	۳۱.۵

	۷۲.۳	۲۸۹	بی پاسخ	۳
۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۴۰۰	جمع	

دریافت مخزن (سطل) آبی مخصوص پسماند خشک از ماموران بازیافت

یافته‌های بدست آمده نشان می‌دهد که ۹۱.۲٪ از پاسخگویان مخزن (سطل) آبی مخصوص پسماند خشک از ماموران بازیافت دریافت نکرده‌اند.

جدول شماره ۳۱. دریافت مخزن (سطل) آبی مخصوص پسماند خشک از ماموران بازیافت

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	بله	۱۱	۲.۸	۸.۸
۲	خیر	۱۱۴	۲۸.۵	۹۱.۲
۳	بی پاسخ	۲۷۵	۶۸.۸	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان دشواری جدا کردن پسماندهای تر از پسماندهای خشک به طور کلی

بر اساس یافته‌های حاصل از این تحقیق میزان دشواری جدا کردن پسماندهای تر از پسماندهای خشک به طور کلی از نظر ۴۱.۶ درصد پاسخگویان کم، ۱۴.۵ درصد تاحدودی و ۲۸.۵ درصد به میزان زیاد و خیلی زیاد برآورد شده است.

جدول شماره ۳۲. میزان دشواری جدا کردن پسماندهای تر از پسماندهای خشک به طور کلی

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۶۷	۱۶.۸	۳۹.۰
۲	کم	۳۱	۷.۸	۱۸.۰
۳	تاحدودی	۲۵	۶.۳	۱۴.۵
۴	زیاد	۳۹	۹.۸	۲۲.۷
۵	خیلی زیاد	۱۰	۲.۵	۵.۸
۶	بی پاسخ	۲۲۸	۵۷.۰	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان دشواری جدا کردن هر کدام از پسماندهای خشک به تفکیک

بر اساس یافته‌های حاصل از این تحقیق میزان دشواری جدا کردن هر کدام از پسماندهای خشک به تفکیک از نظر ۵۲.۲ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۲۹.۱ درصد تاحدودی و ۱۸.۶ درصد به میزان زیاد و خیلی زیاد برآورد شده است.

جدول شماره ۳۳. میزان دشواری جدا کردن هر کدام از پسماندهای خشک به تفکیک

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۳۱	۷.۸	۱۸.۰
۲	کم	۵۹	۱۴.۸	۳۴.۳
۳	تاحدودی	۵۰	۱۲.۵	۲۹.۱
۴	زیاد	۲۸	۷.۰	۱۶.۳
۵	خیلی زیاد	۴	۱.۰	۲.۳
۶	بی پاسخ	۲۲۸	۵۷.۰	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان دشواری تحویل پسماندهای خشک وقتی ماموران برای دریافت آن‌ها به در منزل مراجعه کنند بر اساس یافته‌های حاصل از این تحقیق میزان دشواری تحویل پسماندهای خشک وقتی ماموران برای دریافت آن‌ها به در منزل مراجعه کنند از نظر ۵۱.۲ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۸.۶ درصد تاحدودی و ۳۰.۳ درصد به میزان زیاد و خیلی زیاد برآورد شده است.

جدول شماره ۳۴. میزان دشواری تحویل پسماندهای خشک وقتی ماموران برای دریافت آن‌ها به در منزل مراجعه کنند

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۳۸	۹.۵	۲۲.۱
۲	کم	۵۰	۱۲.۵	۲۹.۱
۳	تاحدودی	۳۲	۸.۰	۱۸.۶
۴	زیاد	۲۹	۷.۲	۱۶.۹
۵	خیلی زیاد	۲۳	۵.۸	۱۳.۴
۶	بی پاسخ	۲۲۸	۵۷.۰	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان دشواری تفکیک پسماندهای خشک و قرار دادن آن‌ها در مخازن مجزایی که در سطح شهرک نصب شده بر اساس یافته‌های حاصل از این تحقیق میزان دشواری تفکیک پسماندهای خشک و قرار دادن آن‌ها در مخازن مجزایی که در سطح شهرک نصب شده از نظر ۶۵.۲ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۷.۱ درصد تاحدودی و ۲۷.۷ درصد به میزان زیاد و خیلی زیاد برآورد شده است.

جدول شماره ۳۵. میزان دشواری تفکیک پسماندهای خشک و قرار دادن آن‌ها در مخازن مجزایی که در سطح

شهرک نصب شده

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۶۷	۱۶.۸	۴۷.۵
۲	کم	۲۵	۶.۳	۱۷.۷
۳	تاحدودی	۱۰	۲.۵	۷.۱
۴	زیاد	۳۰	۷.۵	۲۱.۳
۵	خیلی زیاد	۹	۲.۳	۶.۴
۶	بی پاسخ	۲۵۹	۶۴.۸	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان دشواری تفکیک پسماندهای خشک و بردن آن‌ها به غرفه‌ها

بر اساس یافته‌های حاصل از این تحقیق میزان دشواری تفکیک پسماندهای خشک و بردن آن‌ها به غرفه‌ها از نظر ۴۱.۱ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۲.۸ درصد تاحدودی و ۳۶.۱ درصد به میزان زیاد و خیلی زیاد برآورد شده است.

جدول شماره ۳۶. میزان دشواری تفکیک پسماندهای خشک و بردن آن‌ها به غرفه‌ها

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۵۸	۱۴.۵	۳۳.۷
۲	کم	۳۰	۷.۵	۱۷.۴
۳	تاحدودی	۲۲	۵.۵	۱۲.۸
۴	زیاد	۸	۲.۰	۴.۷
۵	خیلی زیاد	۵۴	۱۳.۵	۳۱.۴
۶	بی پاسخ	۲۲۸	۵۷.۰	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان موافقت با جمله "اگر بخواهم تفکیک پسماند در مبدا را انجام دهم، ترجیح می‌دهم مبلغی دریافت کنم در غیر این صورت انگیزه‌ام برای این کار کمتر می‌شود".

یافته‌های بدست آمده نشان داد که میزان موافقت ۴۹.۶ درصد پاسخگویان با گویه "اگر بخواهم تفکیک پسماند در مبدا را انجام دهم، ترجیح می‌دهم مبلغی دریافت کنم در غیر این صورت انگیزه‌ام برای این کار کمتر می‌شود". زیاد و یا خیلی زیاد، ۳۱.۳ درصد تاحدودی و ۱۹.۳ درصد کم و یا خیلی کم بوده است.

جدول شماره ۳۷. میزان موافقت با جمله "اگر بخواهم تفکیک پسماند در مبدا را انجام دهم، ترجیح می‌دهم مبلغی دریافت کنم در غیر این صورت انگیزه‌ام برای این کار کمتر می‌شود".

ردیف	شرح	فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۳۲	۸.۰
۲	کم	۴۵	۱۱.۳
۳	تاحدودی	۱۲۵	۳۱.۳
۴	زیاد	۱۳۳	۳۳.۳
۵	خیلی زیاد	۶۵	۱۶.۳
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰

نحوه برخورد با پسماندهای حجیم (کمد، مبل و دیگر وسایل مستعمل)

یافته‌های بدست آمده نشان داد که در مورد نحوه برخورد با پسماندهای حجیم (کمد، مبل و دیگر وسایل مستعمل) ۲۱.۳ درصد پاسخگویان با سامانه ۱۳۷ تماس می‌گیرند، ۲۷.۸ درصد کنار مخزن های پسماند، ۱۴.۸ درصد کنار غرفه‌های بازیافت می‌گذارند و ۳۱.۵ درصد پسماندهای حجیم (کمد، مبل و دیگر وسایل مستعمل) را در گوشه‌ای از کوچه یا خیابان رها می‌کنند.

جدول شماره ۳۸. نحوه برخورد با پسماندهای حجیم (کمد، مبل و دیگر وسایل مستعمل)

ردیف	شرح	فراوانی	درصد معتبر
۱	با سامانه ۱۳۷ تماس می‌گیرم	۸۵	۲۱.۳
۲	کنار مخزن های پسماند می‌گذارم	۱۱۱	۲۷.۸
۳	کنار غرفه‌های بازیافت می‌گذارم	۵۹	۱۴.۸
۴	در گوشه‌ای از کوچه یا خیابان رها می‌کنم	۱۲۶	۳۱.۵
۵	سایر	۱۹	۴.۸
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰

احساس نارضایتی از حضور زباله گردها (عوامل غیر مجاز) در سطح معابر محله

یافته‌های بدست آمده نشان می‌دهد که ۵۴.۴ درصد پاسخگویان از حضور زباله‌گردها (عوامل غیر مجاز) در سطح معابر محله احساس نارضایتی می‌کنند.

جدول شماره ۳۹. احساس نارضایتی از حضور زباله‌گردها (عوامل غیر مجاز) در سطح معابر محله

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	بله	۲۱۷	۵۴.۳	۵۴.۴
۲	خیر	۱۸۲	۴۵.۵	۴۵.۶
۳	بی پاسخ	۱	۳	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان کاهش شرایط بهداشتی و پاکیزگی خیابان‌های محله به خاطر فعالیت زباله‌گردها (عوامل غیر مجاز)

از منظر ۴۸.۳ درصد پاسخگویان فعالیت زباله‌گردها (عوامل غیر مجاز) به میزان زیاد و یا خیلی زیاد باعث کاهش شرایط بهداشتی و پاکیزگی خیابان‌های محله می‌شود.

جدول شماره ۴۰. میزان کاهش شرایط بهداشتی خیابان‌های محله به خاطر فعالیت زباله‌گردها

ردیف	شرح	فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۴۵	۱۱.۳
۲	کم	۵۴	۱۳.۵
۳	تاحدودی	۱۰۸	۲۷.۰
۴	زیاد	۹۸	۲۴.۵
۵	خیلی زیاد	۹۵	۲۳.۸
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰

میزان اطلاعات درباره مقدار پسماندی که در تهران تولید می‌شود

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که میزان اطلاعات درباره مقدار پسماندی که در تهران تولید می‌شود در میان ۷۲.۲ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۴.۱ درصد بی‌نظر و ۴۱.۳۸ درصد زیاد و یا خیلی زیاد بوده است.

جدول شماره ۴۱. میزان اطلاعات درباره مقدار پسماندی که در تهران تولید می‌شود

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
------	-----	---------	--------------	------------

۴۲.۰	۴۱.۸	۱۶۷	خیلی کم	۱
۳۰.۲	۳۰.۰	۱۲۰	کم	۲
۱۴.۱	۱۴.۰	۵۶	بی نظر	۳
۸.۸	۸.۸	۳۵	زیاد	۴
۵.۰	۵.۰	۲۰	خیلی زیاد	۵
	۰.۵	۲	بی پاسخ	۶
۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۴۰۰	جمع	

میزان اطلاعات درباره تشخیص پسماندهای خشک و تر از یکدیگر (تا پیش از این)

نتایج تحقیق نشان می دهد که میزان اطلاعات درباره تشخیص پسماندهای خشک و تر از یکدیگر (تا پیش از این) در میان ۷۰.۱ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۴.۵ درصد بی نظر و ۱۵.۳ درصد زیاد و یا خیلی زیاد بوده است.

جدول شماره ۴۲. میزان اطلاع از تشخیص پسماندهای خشک و تر از یکدیگر (تا پیش از این)

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۳۷	۳۴.۳	۳۴.۹
۲	کم	۱۳۸	۳۴.۵	۳۵.۲
۳	بی نظر	۵۷	۱۴.۲	۱۴.۵
۴	زیاد	۴۰	۱۰.۰	۱۰.۲
۵	خیلی زیاد	۲۰	۵.۰	۵.۱
۶	بی پاسخ	۸	۲.۰	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان اطلاعات درباره تشخیص انواع پسماندهای خشک

نتایج تحقیق نشان می دهد که میزان اطلاعات درباره تشخیص انواع پسماندهای خشک در میان ۶۹.۴ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۲۰.۸ درصد بی نظر و ۹.۹ درصد زیاد و یا خیلی زیاد بوده است.

جدول شماره ۴۳. میزان اطلاعات درباره تشخیص انواع پسماندهای خشک

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۴۷	۳۶.۸	۳۷.۲
۲	کم	۱۲۷	۳۱.۸	۳۲.۲
۳	بی نظر	۸۲	۲۰.۵	۲۰.۸
۴	زیاد	۳۴	۸.۵	۸.۶
۵	خیلی زیاد	۵	۱.۳	۱.۳
۶	بی پاسخ	۵	۱.۳	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان اطلاع از روش‌های مختلف تفکیک پسماند در مبدا (کم حجم سازی، تنظیف پسماندهای خشک) نتایج تحقیق نشان می‌دهد که میزان اطلاع از روش‌های مختلف تفکیک پسماند در مبدا (کم حجم سازی، تنظیف پسماندهای خشک) در میان ۷۶ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۱٫۸ درصد بی‌نظر و ۱۲٫۳ درصد زیاد بوده است.

جدول شماره ۴۴. میزان اطلاع از روش‌های مختلف تفکیک پسماند در مبدا (کم حجم سازی، تنظیف پسماندهای خشک)

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۷۳	۴۳٫۳	۴۳٫۴
۲	کم	۱۳۰	۳۲٫۵	۳۲٫۶
۳	بی‌نظر	۴۷	۱۱٫۸	۱۱٫۸
۴	زیاد	۴۴	۱۱٫۰	۱۱٫۰
۵	خیلی زیاد	۵	۱٫۳	۱٫۳
۶	بی‌پاسخ	۱	۰٫۳	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰٫۰	۱۰۰٫۰

میزان اطلاع از روش‌های کاهش تولید پسماند در منازل

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که میزان اطلاع از روش‌های کاهش تولید پسماند در منازل در میان ۷۲٫۲ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۴٫۳ درصد بی‌نظر و ۱۳٫۶ درصد زیاد بوده است.

جدول شماره ۴۵. میزان اطلاع از روش‌های کاهش تولید پسماند در منازل

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۵۶	۳۹٫۰	۳۹٫۱
۲	کم	۱۳۲	۳۳٫۰	۳۳٫۱
۳	بی‌نظر	۵۷	۱۴٫۲	۱۴٫۳
۴	زیاد	۲۷	۶٫۸	۶٫۸
۵	خیلی زیاد	۲۷	۶٫۸	۶٫۸
۶	بی‌پاسخ	۱	۰٫۳	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰٫۰	۱۰۰٫۰

میزان اطلاع از فواید و اثرات مشارکت مردم در تفکیک پسماند

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که میزان اطلاع از فواید و اثرات مشارکت مردم در تفکیک پسماند در میان ۶۸٫۳ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۵٫۸ درصد بی‌نظر و ۱۶٫۱ درصد زیاد و یا خیلی زیاد بوده است.

جدول شماره ۴۶. میزان اطلاع از فواید و اثرات مشارکت مردم در تفکیک پسماند

ردیف	شرح	فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۲۸	۳۲.۰
۲	کم	۱۴۵	۳۶.۳
۳	بی نظر	۶۳	۱۵.۸
۴	زیاد	۴۹	۱۲.۳
۵	خیلی زیاد	۱۵	۳.۸
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰

میزان اطلاع از فواید زیست محیطی بازیافت (کاهش و دفن پسماند، کاهش آلودگی هوا، آب...) نتایج تحقیق نشان می دهد که میزان اطلاع از فواید زیست محیطی بازیافت (کاهش و دفن پسماند، کاهش آلودگی هوا، آب...) در میان ۶۶.۱ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۲.۶ درصد بی نظر و ۲۱.۳ درصد زیاد و یا خیلی زیاد بوده است.

جدول شماره ۴۷. میزان اطلاع از فواید زیست محیطی بازیافت (کاهش و دفن پسماند، کاهش آلودگی هوا، آب...)

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۲۸	۳۲.۰	۳۲.۲
۲	کم	۱۳۵	۳۳.۸	۳۳.۹
۳	بی نظر	۵۰	۱۲.۵	۱۲.۶
۴	زیاد	۵۷	۱۴.۲	۱۴.۳
۵	خیلی زیاد	۲۸	۷.۰	۷.۰
۶	بی پاسخ	۲	۰.۵	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان اطلاع از فواید اقتصادی بازیافت (کاهش اسراف در منابع تجدید پذیر، درآمدزایی و ایجاد اشتغال، کاهش هزینه های انتقال پسماندها .....) نتایج تحقیق نشان می دهد که میزان اطلاع از فواید اقتصادی بازیافت (کاهش اسراف در منابع تجدید پذیر، درآمدزایی و ایجاد اشتغال، کاهش هزینه های انتقال پسماندها .....) در میان ۶۹ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۴ درصد بی نظر و ۱۷.۱ درصد زیاد و یا خیلی زیاد بوده است.

جدول شماره ۴۸. میزان اطلاع از فواید اقتصادی بازیافت (کاهش اسراف در منابع تجدید پذیر، درآمذزایی و ایجاد اشتغال، کاهش هزینه‌های انتقال پسماندها .....)

ردیف	شرح	فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۱۱۵	۲۸.۷
۲	کم	۱۶۱	۴۰.۳
۳	بی نظر	۵۶	۱۴.۰
۴	زیاد	۴۵	۱۱.۳
۵	خیلی زیاد	۲۳	۵.۸
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰

ارزیابی گویه «تفکیک پسماند در مبدا و بازیافت باید از اولویت‌های شهرداری باشد»

یافته‌های بدست آمده نشان داد که اکثر پاسخگویان (۶۷ درصد) با گویه «تفکیک پسماند در مبدا و بازیافت باید از اولویت های شهرداری باشد» جلوگیری کنند. موافق و یا کاملاً موافقتند.

جدول شماره ۴۹. ارزیابی گویه «تفکیک پسماند در مبدا و بازیافت باید از اولویت‌های شهرداری باشد»

ردیف	شرح	فراوانی	درصد معتبر
۱	کاملاً مخالف	۴۲	۱۰.۵
۲	مخالف	۴۳	۱۰.۸
۳	بی نظر	۴۷	۱۱.۸
۴	موافق	۱۶۲	۴۰.۵
۵	کاملاً موافق	۱۰۶	۲۶.۵
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰

ارزیابی گویه «مشارکت در تفکیک پسماند در مبدا می‌تواند نقش مهمی در بهبود وضعیت شهر و زندگی مردم داشته باشد»

یافته‌های بدست آمده نشان داد که اکثر پاسخگویان (۷۳.۴ درصد) با گویه «مشارکت در تفکیک پسماند در مبدا می‌تواند نقش مهمی در بهبود وضعیت شهر و زندگی مردم داشته باشد» موافق و یا کاملاً موافقتند.

جدول شماره ۵۰. ارزیابی گویه «مشارکت در تفکیک پسماند در مبدا می‌تواند نقش مهمی در بهبود وضعیت شهر و زندگی مردم داشته باشد»

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	کاملاً مخالف	۲۰	۵۰	۵۰
۲	مخالف	۳۰	۷۵	۷۵
۳	بی نظر	۵۶	۱۴۰	۱۴۰
۴	موافق	۱۶۶	۴۱۵	۴۱۷
۵	کاملاً موافق	۱۲۶	۳۱۵	۳۱۷
۶	بی پاسخ	۲	۵	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰

ارزیابی گویه «شرکت در تفکیک پسماند از نشانه‌های مسئولیت پذیری شهروندان در مقابل حفظ منابع جامعه است»

یافته‌های بدست آمده نشان داد که اکثر پاسخگویان (۷۲.۳ درصد) با گویه «شرکت در تفکیک پسماند از نشانه‌های مسئولیت پذیری شهروندان در مقابل حفظ منابع جامعه است» موافق و یا کاملاً موافقتند.

جدول شماره ۵۱. ارزیابی گویه «شرکت در تفکیک پسماند از نشانه‌های مسئولیت پذیری شهروندان در مقابل حفظ منابع جامعه است»

ردیف	شرح	فراوانی	درصد معتبر
۱	کاملاً مخالف	۱۰	۲۵
۲	مخالف	۴۳	۱۰۸
۳	بی نظر	۵۸	۱۴۵
۴	موافق	۱۷۱	۴۲۸
۵	کاملاً موافق	۱۱۸	۲۹۵
	جمع	۴۰۰	۱۰۰۰

ارزیابی گویه «بهتر است به جای هزینه در تفکیک پسماند پول شهرداری را صرف کارهای مهم‌تر کنند» یافته‌های بدست آمده نشان داد که اکثر پاسخگویان (۲۶.۸ درصد) با گویه «بهتر است به جای هزینه در تفکیک پسماند پول شهرداری را صرف کارهای مهم‌تر کنند» موافق و یا کاملاً موافقتند.

جدول شماره ۵۲. ارزیابی گویه «بهتر است به جای هزینه در تفکیک پسماند پول شهرداری را صرف کارهای مهم‌تر کنند»

ردیف	شرح	فراوانی	درصد معتبر
۱	کاملاً مخالف	۱۱۵	۲۸۷

۳۰.۸	۱۲۳	مخالف	۲
۱۳.۸	۵۵	بی نظر	۳
۱۶.۸	۶۷	موافق	۴
۱۰.۰	۴۰	کاملاً موافق	۵
۱۰۰.۰	۴۰۰	جمع	

میزان انتظار اعضای خانواده از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها

میزان انتظار اعضای خانواده از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها در بین ۷۱.۸ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۴.۳ درصد تا حدودی و ۱۳.۹ درصد زیاد و خیلی زیاد می باشد.

جدول شماره ۵۳. میزان انتظار اعضای خانواده از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	کاملاً مخالف	۱۷۲	۴۳.۰	۴۳.۲
۲	مخالف	۱۱۴	۲۸.۵	۲۸.۶
۳	بی نظر	۵۷	۱۴.۲	۱۴.۳
۴	موافق	۴۰	۱۰.۰	۱۰.۱
۵	کاملاً موافق	۱۵	۳.۸	۳.۸
۶	بی پاسخ	۲	۰.۵	
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان انتظار دوستان از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها

میزان انتظار دوستان از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها در بین ۷۷.۱ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۴.۵ درصد تا حدودی و ۶.۵ درصد زیاد می باشد.

جدول شماره ۵۴. میزان انتظار دوستان از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها

ردیف	شرح	فراوانی	درصد معتبر
۱	کاملاً مخالف	۱۹۷	۴۹.۳
۲	مخالف	۱۱۱	۲۷.۸
۳	بی نظر	۵۸	۱۴.۵
۴	موافق	۲۶	۶.۵
۵	کاملاً موافق	۸	۲.۰
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰

میزان انتظار همکاران از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها

میزان انتظار همکاران از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها در بین ۸۱.۳ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۰.۷ درصد تا حدودی و ۸.۱ درصد زیاد می باشد.

جدول شماره ۵۵. میزان انتظار همکاران از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	کاملاً مخالف	۲۰.۸	۵۲.۰	۵۴.۲
۲	مخالف	۱۰.۴	۲۶.۰	۲۷.۱
۳	بی نظر	۴.۱	۱۰.۳	۱۰.۷
۴	موافق	۲.۶	۶.۵	۶.۸
۵	کاملاً موافق	۰.۵	۱.۳	۱.۳
۶	بی پاسخ	۱.۶	۴.۰	
	جمع	۴۰.۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

میزان انتظار همسایگان از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها

میزان انتظار همسایگان از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها در بین ۷۴.۷ درصد پاسخگویان کم و یا خیلی کم، ۱۴.۳ درصد تا حدودی و ۱۱.۱ درصد زیاد می باشد.

جدول شماره ۵۶. میزان انتظار همسایگان از مشارکت پاسخگویان در تفکیک پسماندها

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	خیلی کم	۲۰.۸	۵۲.۰	۵۲.۱
۲	کم	۹.۰	۲۲.۵	۲۲.۶
۳	تا حدودی	۵.۷	۱۴.۲	۱۴.۳
۴	زیاد	۲.۹	۷.۲	۷.۳
۵	خیلی زیاد	۱.۵	۳.۸	۳.۸
۶	بی پاسخ	۱.۱	۳.۰	
	جمع	۴۰.۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

مهم ترین فایده اجرای تفکیک پسماند در مبدا

بر اساس یافته های بدست آمده اولویت اول مهم ترین فایده اجرای تفکیک پسماند در مبدا از نظر ۳۸ درصد پاسخگویان کاهش هزینه های شهرداری، اولویت دوم از نظر ۳۰ درصد بهبود وضعیت محیط زیست و اولویت سوم در بین ۴۹.۴ درصد پاسخگویان کاهش مشکلات بهداشتی بوده است.

جدول شماره ۵۷. مهم ترین فایده اجرای تفکیک پسماند در مبدا

ردیف	شرح	اولویت اول	اولویت دوم	اولویت سوم
		درصد	درصد	درصد
۱	کاهش هزینه‌های شهرداری	۳۸.۰	-	۱.۲
۲	کمک به اقتصاد خانواده (دریافت کالا یا وجه در قبال تحویل پسماند)	۸.۸	۸.۰	-
۳	بهبود وضعیت محیط زیست	۳۰.۰	۳۵.۸	۸.۴
۴	صرفه جویی و اصلاح الگوی مصرف	۱۵.۳	۳۰.۷	۱۶.۳
۵	ایجاد شغل در مراکز جمع آوری و بازیافت پسماند	۵.۵	۱۴.۶	۲۴.۷
۶	کاهش مشکلات بهداشتی (معضل موش)	۲.۰	۱۰.۸	۴۹.۴
۷	سایر	۵	-	-

تعلق یافتن منافع حاصل از اجرای تفکیک پسماند در مبدا

بیشترین منافع حاصل از اجرای تفکیک پسماند در مبدا از نظر ۱۵ درصد پاسخگویان به شهرداری، ۷.۸ درصد به پیمانکاران طرح، ۱۵.۳ درصد به مردم شهر تهران، ۹.۵ درصد به کارگران شاغل در این طرح و ۳۵.۶ به همه موارد تعلق می گیرد.

جدول شماره ۵۸. تعلق یافتن منافع حاصل از اجرای تفکیک پسماند در مبدا

ردیف	شرح	فراوانی	درصد فراوانی	درصد معتبر
۱	مردم شهر تهران	۶۱	۱۵.۳	۱۵.۳
۲	مردم منطقه	۶۷	۱۶.۸	۱۶.۸
۳	کارگران شاغل در این طرح	۳۸	۹.۵	۹.۵
۴	پیمانکاران طرح	۳۱	۷.۸	۷.۸
۵	شهرداری	۶۰	۱۵.۰	۱۵.۰
۶	همه موارد	۱۴۲	۳۵.۵	۳۵.۶
۷	سایر			
۸	بی پاسخ	۱	.۳	-
	جمع	۴۰۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰

پیوست ها (ابزارهای تحقیق)

پرسش‌های مصاحبه‌ها

مصاحبه‌نامه نماینده کارفرما

۱. پروژه تفکیک زباله از مبدأ از چه زمانی کلید خورده است؟ چه سازمان‌ها یا اداراتی در این پروژه مشارکت داشته اند؟
۲. مراحل اجرایی پروژه شامل چه مراحل بوده است و به چه ترتیب به اجرا در آمده است؟
۳. کدام دسته از مسایل و مشکلات منجر به کلید خوردن طرح تفکیک گردید؟ (میزان تولید زباله، نوع تولید زباله و...)
۴. انتظار دارید این طرح به کدام یک از نیازهای شما به ترتیب اولویت پاسخ دهد؟ (کاهش حجم تولید زباله، بهداشت محیطی ناحیه، افزایش میزان بازیافت، افزایش میزان پسماند خشک و...)
۵. با چه مسایل و مشکلاتی در برنامه‌ریزی و اجرای این طرح روبرو شدید؟
۶. احتمال موفقیت پروژه را چقدر می‌دانید؟ چه عواملی ممکن است موفقیت پروژه را تهدید کند؟
۷. برای برنامه‌ریزی و اجرای این طرح نظرسنجی یا امکان‌سنجی به عمل آمده است؟
۸. اجرای طرح به کدام پیمانکاران واگذار شده است؟ با چه شرایطی با این پیمانکار به توافق رسیدید؟
۹. آیا پیمانکار توانسته است به تعهدات خود عمل کند؟ ضعف‌ها و قوت‌های پیمانکار طرح چیست؟
۱۰. مسایل و مشکلاتی که پیمانکار طرح به شما گزارش داده است چیستند؟
۱۱. با انجام طرح گروه‌هایی از جمله عوامل سنتی غیرمجاز (نمکی) و زباله‌گردها متضرر خواهند شد، با چه تمهیداتی امکان ساماندهی این گروه وجود دارد؟
۱۲. در زمینه‌های اطلاع‌رسانی و آموزش چه برنامه‌ها یا فعالیت‌هایی انجام شده است؟
۱۳. در زمینه دعوت مردم به همکاری در طرح نشست یا هماهنگی خاصی با شورایاری‌ها، مساجد و NGOها داشته اید؟
۱۴. در رابطه با اجرای طرح نشست خاصی با مردم و مراکز خدماتی - تولیدی داشته اید؟
۱۵. مشارکت مردم و مراکز خدماتی - تولیدی در طرح تا چه حدی بوده است؟ کدامیک مشارکت بیشتری از خود نشان داده اند؟ دلایل مشارکت یا عدم مشارکت هر یک را چه می‌دانید؟

۱۶. آینده طرح را چطور می بینید؟

۱۷. در خصوص آموزش و فرهنگ سازی در حوزه پسماند به غیر از شهرداری چه دستگاه های دیگری مسئول

هستند؟ آیا در اجرای طرح مشارکت داشته اند؟

۱۸. برای بهبود روند اجرای طرح چه پیشنهادی ارائه مینمایید ؟

مصاحبه با شورایاری ها

۱. چه مدت است که شورایاریار محله هستید؟ اسم رسمی و غیررسمی محله چیست؟
۲. نقاط قوت محله را چه می دانید؟ محله از چه نوع امکانات، تسهیلات و مزیت ها برخوردار است؟
۳. ضعف محله را چه می دانید؟ محله از چه مشکلات، ضعف ها و نارسایی ها رنج می برد؟
۴. مهم ترین مشکلات محله را چه می دانید؟ کدام یک بر دیگری اولویت دارند؟
۵. جایگاه بهداشت محله در بین نیازهای محله کجاست و از چه اولویتی برخوردار است؟
۶. آیا در جریان طرح تفکیک زباله از مبدأ قرار گرفته اید؟
۷. چه ارتباطات یا نشست های رسمی و غیررسمی با عوامل مرتبط با تفکیک از مبدأ داشته اید؟ کدام عوامل!
۸. آیا در اجرای طرح مشارکتی داشته اید؟ مشارکت شما شامل چه فعالیت هایی بوده است؟
۹. آیا با وجود مشکلات و نیازهای کنونی محله، طرح تفکیک زباله از مبدأ را برای محله حیاتی و اساسی می دانید؟
۱۰. اثرات مثبت طرح تفکیک را چه می دانید؟ آیا در اجرا هم خود را نشان داده است؟
۱۱. اثرات منفی طرح را چه می دانید؟ آیا راهکاری برای ممانعت از این آثار منفی وجود دارد؟
۱۲. نگرش مردم محله به طرح تفکیک چگونه بوده است؟ چه مشکلات یا نارسایی هایی را در این رابطه به شما اطلاع داده اند؟
۱۳. طرح را موفق یا شکست خورده می دانید؟ چه پیشنهادی برای بهبود و تقویت طرح دارد؟
۱۴. وضعیت اقتصادی منطقه به چه شکل است؟ شغل های غالب ساکنان محل؟، گروه های درآمدی؟ وضعیت کاربری زمین ها و مالکین آنها؟
۱۵. وضعیت فرهنگی منطقه به چه شکل است؟ گروه های مذهبی، گروه های قومی و زبانی؟
۱۶. چه کسانی بیشترین نفوذ را در تصمیم گیری های محلی اعمال می کنند؟ چه کسانی از بیشترین نفوذ در بین اهالی محله برخوردارند؟ دلایل نفوذ این افراد و نهادها در چیستند؟ (شناسایی قدرتمندان اقتصادی. عقیدتی)
۱۷. آیا مشکلات اجرایی را به شهرداری، ناحیه، اداره پسماند و پیمانکار منعکس و پیگیری نموده اید؟

مصاحبه‌نامه پیمانکار طرح

۱. اسم شرکت شما چیست؟ چند وقت است که راه اندازی شده و در چه عرصه‌هایی فعالیت داشته اید؟
۲. چه مدت است که طرح تفکیک زباله از مبدأ به شما واگذار شده است؟
۳. نحوه واگذاری طرح به شما چگونه بوده است؟ مناقصه‌ای یا به نحوی دیگر؟
۴. تعهدات شما با شهرداری (کارفرما) شامل چه مواردی بوده است؟
۵. مراحل اجرایی طرح چه بوده است؟ کدام یک از مراحل را اجرا کرده اید؟
۶. با چه مشکلات و موانعی در اجرای طرح برخورد کرده اید؟ (به تفکیک کارفرما، مردم و دیگر عوامل...)
۷. چگونه مشکلات خود را به عوامل ذیربط اطلاع می دهید؟
۸. برخورد عوامل و نهادهای ذیربط با مشکلات و موانع شما چگونه بوده است؟
۹. آیا انتظارات شما از طرح برآورده شده است؟ دلایل برآورده نشدن برخی از انتظارات چیست؟
۱۰. نیروی کاری شما از چه رده‌هایی تشکیل شده است؟ نیروی کاری خود را به چه شکل تأمین کرده اید؟ (از طریق شهرداری، به صورت مستقل، نیروی بومی یا غیربومی؟)
۱۱. چه تسهیلاتی برای نیروی کار خود در نظر گرفته‌اید (بویژه کارگران)؟ دستمزد؟ بیمه؟ و...)
۱۲. آیا مردم و مراکز تولیدی خدماتی مشارکت فعالی در طرح داشته‌اند؟ جهت افزایش میزان مشارکت چه پیشنهاداتی دارید؟
۱۳. با چه ساز و کاری زباله‌ها را از مردم دریافت می کنید؟
۱۴. فعالیت غرفه‌ها و خودروهای ملودی چگونه است؟
۱۵. در قبال اخذ زباله‌های تفکیک شده از خانوارها و مراکز چه چیزی به آنها عرضه می کنید؟ (نقدی، کالا یا...)
۱۶. نقاط ضعف و قوت طرح را چه می دانید؟ چه راهکارهایی را برای تقویت طرح پیشنهاد می کنید؟
۱۷. آینده طرح را چگونه می بینید؟

مصاحبه‌نامه نیروی کار پیمانکار

۱. تابعیت (ایرانی یا افغانی)
۲. چه مدتی است که در طرح تفکیک زباله از مبدأ کار می‌کنید؟ قبل از این به چه کاری اشتغال داشتید؟
۳. وظیفه شما در طرح تفکیک زباله از مبدأ چیست؟ روزی چندساعت کار می‌کنید؟
۴. میزان دستمزدها چقدر است؟ بیمه هستید؟ آیا پیمانکار تسهیلات خاصی غیر از دستمزد و بیمه به شما اختصاص داده است؟ نوع تسهیلات مشخص شود (اسکان کارگری و...)
۵. از چه امکانات ایمنی - بهداشتی بهره‌مند هستید؟
۶. از زمان مشغول به کار در طرح تفکیک بیماری خاصی داشته‌اید که به پسماندها ارتباط داشته باشد؟ به چه مرضی دچار شدید؟ آیا پیمانکار برای معالجه شما اقدام خاصی انجام داد؟
۷. در قبال دریافت پسماندهای خشک از خانوارها و مراکز خدماتی - تولیدی چه چیزی به آنها عرضه می‌کنید؟ (وجه نقدی، کالا و...)
۸. در انجام وظیفه خود با مشکل خاصی مواجه شده‌اید؟ شهرداری یا پیمانکار برای حل این مشکلات چه اقداماتی انجام دادند؟
۹. آیا مردم (خانوارها و مراکز تولیدی و خدماتی) مشارکت فعالی در تفکیک زباله‌ها داشته‌اند؟ کدام یک و چقدر؟ چه دلایلی را در مشارکت و عدم مشارکت مردم و این مراکز دخیل می‌دانید؟
۱۰. نقاط ضعف و قوت این طرح را چه می‌دانید؟ چه راهکارهایی را برای تقویت طرح و ممانعت از نقاط قوت آن پیشنهاد می‌کنید؟

مصاحبه با تولیدکنندگان زباله (سرپرست خانوارها/ بانوان)

۱. چه مدتی است که در این محله ساکن هستید؟
۲. نقاط قوت محله را چه می‌دانید؟ محله از چه نوع امکانات، تسهیلات و مزیت‌ها برخوردار است؟
۳. ضعف محله را چه می‌دانید؟ محله از چه مشکلات، ضعف‌ها و نارسایی‌ها رنج می‌برد؟
۴. مهم‌ترین مشکلات محله را چه می‌دانید؟ کدام یک بر دیگری اولویت دارند؟
۵. وضعیت بهداشت محله چگونه است؟
۶. آیا در جریان طرح تفکیک زباله از مبدأ قرار گرفته اید؟ (آموزش، دریافت بروشور و...)! از طریق چه نهادها یا افرادی؟ توضیح دهید!
۷. آیا زباله‌های تولید شده در خانواده خود را تفکیک می‌کنید؟ اگر آری! از چه زمانی به این کار مبادرت کرده اید؟ کدام زباله و پسماندها را (کاغذ، نان و...)؟ آیا تحت تأثیر این طرح به تفکیک زباله پرداختید؟
۸. با زباله‌های تفکیک شده خود چه می‌کنید؟ در قبال زباله‌های تفکیک شده‌ای که می‌دهید چه چیزهایی دریافت می‌کنید؟ (نقدی، جنسی و...)! چرا زباله‌های خود را به این گروه و به گروه‌های دیگر نمی‌دهید؟ (مصاحبه‌گر باید به تناسب پاسخ پاسخ‌گو گروه‌های مقابل را بیان کند).
۹. آیا تسهیلات یا امکانات خاصی را از طرف شهرداری، پیمانکار، شورایی برای تفکیک زباله در منازل / مراکز خدماتی تولیدی خود دریافت کرده اید؟ چه نوع خدماتی؟ (کیسه زباله و...)
- ۱۰- آیا مردم محله تمایلی به مشارکت در طرح از خود نشان می‌دهند؟ چرا برخی از آن‌ها اشتیاق چندانی به تفکیک زباله‌های خود ندارند؟ دلیل عدم تمایل این دسته از خانوارها یا مراکز را چه می‌دانید؟
۱۱. نقاط ضعف و قوت طرح تفکیک زباله کدام‌اند؟ این طرح چه حسن‌ها و چه عیب و ایراداتی دارد؟
۱۲. راهکاران برای تقویت و بهبود این طرح و ممانعت از عیب و ایرادات آن چیست؟
۱۳. وضعیت اقتصادی محله به چه شکل است؟ شغل‌های غالب ساکنان محل؟، گروه‌های درآمدی؟ وضعیت کاربری زمین‌ها و مالکین آنها؟
- ۱۴- وضعیت فرهنگی محله به چه شکل است؟ گروه‌های مذهبی، گروه‌های قومی و زبانی؟

۱۵. چه کسانی بیشترین نفوذ را در تصمیم‌گیری‌های محلی اعمال می‌کنند؟ چه کسانی از بیشترین نفوذ در بین اهالی محله برخوردارند؟ دلایل نفوذ این افراد و نهادها در چیستند؟ (شناسایی قدرتمندان اقتصادی. عقیدتی)
۱۶. آیا غرفه بازیافت در نزدیکی شان است؟؟ چه مسافتی؟ و آیا پسماندهای تفکیک شده را به غرفه تحویل می‌دهند؟

پرسشنامه ساکنان

در حال حاضر در شهر تهران روزانه حدود ۷۰۰۰ تن پسماند تر و خشک تولید می شود. پسماندهای تر شامل باقیمانده‌ی مواد غذایی، پوست میوه‌ها، سبزیجات، تفاله چای و... هستند و پسماندهای خشک شامل کاغذ و مقوا، انواع پلاستیک، شیشه، فلزات و ..... می‌شود این پسماندها از ارزش زیادی برخوردار بوده و می‌توانند دوباره مورد استفاده قرار گیرند. در صورتی که شهروندان پسماندهای تر و خشک منزل‌شان را در کیسه‌ها یا سطل‌های جدا قرار داده تا به مرحله‌ی جمع‌آوری برسد، تفکیک پسماند در مبدا گفته می‌شود. تفکیک پسماندهای خشک شهر تهران در مبدا در سال ۱۳۸۴ به مرحله اجرا گذاشته شد و در حال حاضر و با پیشرفت‌های صورت گرفته جمع‌آوری پسماندهای خشک تفکیک شده شهروندان در مبدا به ۳ طریق توسط شهرداری تهران صورت می‌پذیرد: ۱- غرفه بازیافت ۲- تحویل هفتگی پسماندهای خشک جمع‌آوری شده به پیمانکاران شهرداری تهران و ۳- مخازن آبی رنگ ۱۱۰۰ لیتری (مخصوص شهرک‌ها).

پرسشنامه‌ی پیش رو در راستای اجرای "تفکیک پسماند در مبدا" تهیه شده است. هدف از اجرای این پژوهش آگاهی از نظرات شهروندان در مورد این موضوع و استفاده از نتایج آن در راستای برنامه‌ریزی‌های آتی شهری است، خواهشمندیم با اختصاص دقایقی از وقت خود و پاسخ‌گویی به سوالات پرسشنامه با ما همکاری نمایید.

۱- آیا از اجرای تفکیک پسماند در مبدا در سطح منطقه خود آگاهی دارید؟

(۱) بله (۲) خیر [پرسش به پرسش شماره ۸]

۲- از چه طریقی متوجه شدید که تفکیک پسماند در مبدا در این منطقه اجرا می‌شود؟ (فقط یک مورد مشخص شود)

- (۱) مراجعه آموزش‌گران به در منزل (۲) مشاهده بیلبوردهای تبلیغاتی
(۳) همسایه‌ها (۴) بروشور و تراکت‌های آموزشی و فرهنگی
(۵) مشاهده ماموران و خودروهای جمع‌آوری پسماند خشک (۶) سایر (بیان شود).....

۳- آیا تا به حال در مورد تفکیک پسماند در مبدا آموزش دیده‌اید؟

(۱) بله (۲) خیر [پرسش به پرسش ۶]

۴- این آموزش‌ها تا چه حد در تشویق شما در انجام تفکیک پسماند در مبدا موثر بوده است؟

(۱) خیلی کم (۲) کم (۳) تا حدودی (۴) زیاد (۵) خیلی زیاد

۵- از نظر شما موثرترین روش آموزش در خصوص تفکیک پسماند در مبدا کدامیک از موارد زیر است؟ (برای بیش از

یک مورد، حداکثر سه مورد بر اساس اولویت شماره‌گذاری شود)

- (۱) مراجعه آموزش‌گران به در منزل (۲) برگزاری دوره‌های آموزشی به صورت گروهی در مکان‌های عمومی
(۳) آموزش در فرهنگسرا (۴) روزنامه‌های کثیرالانتشار (۵) توزیع سی دی‌های آموزشی
(۶) برنامه‌های صدا و سیما (۷) انواع دیگر (بیان شود).....

۶- آیا در اجرای تفکیک پسماند در مبدا که در سطح منطقه شما اجرا می‌شود مشارکت دارید؟

(۱) بله (چند سال؟.....) [پرش به پرسش ۹] (۲) خیر

۷- به چه دلیل تفکیک پسماند را در منزل خود انجام نمی‌دهید؟ (برای بیش از یک مورد، حداکثر سه مورد بر اساس اولویت شماره‌گذاری شود)

(۱) در دسرش زیاد است

(۲) در خانه ما برای سطول‌های مجزا جا نیست

(۳) از شوتینگ زباله استفاده می‌کنم و امکان تفکیک وجود ندارد

(۴) فکر نمی‌کنم این کار فایده‌ی چندانی داشته باشد

(۵) در نزدیکی ما غرفه بازیافت وجود ندارد

(۶) پیمانکار شهرداری در موعد مقرر مراجعه نمی‌کند

(۷) پیمانکار شهرداری اصلاً برای جمع‌آوری مراجعه نمی‌کند

(۸) سایر (بیان شود).....

۸- آیا تمایل دارید در اجرای تفکیک پسماند در مبدا مشارکت کنید؟

(۱) بله (۲) خیر به چه دلیل؟.....

۹- اگر شهرداری قصد داشته باشد گروه‌هایی از مردم ایجاد کند و از آن برای ترویج تفکیک پسماند در مبدا کمک بگیرد، تا چه میزان احتمال دارد در این گروه‌ها عضو شوید؟

(۱) خیلی کم (۲) کم (۳) تا حدودی (۴) زیاد (۵) خیلی زیاد

۱۰- تا چه حد با این جمله موافقت می‌کنید "مشکلات شهر آن قدر زیاد است که مشارکت کردن یا نکردن در تفکیک پسماند در مبدا بی‌فایده است."

(۱) خیلی کم (۲) کم (۳) تا حدودی (۴) زیاد (۵) خیلی زیاد

۱۱- با پسماندهای خشکی که تفکیک می‌شوند چه می‌کنید؟ (برای بیش از یک مورد، حداکثر سه مورد بر اساس اولویت شماره‌گذاری شود)

(۱) به خودروهای مخصوص حمل زباله‌های خشک تحویل می‌دهم (۲) به غرفه‌های بازیافت تحویل می‌دهم

(۳) به نمکی‌ها و زباله جمع‌کن‌ها تحویل می‌دهم (۴) در مخازن آبی رنگ شهرک می‌گذارم

(۵) در کیسه‌های جداگانه جمع‌آوری و در کنار مخزن یا غرفه‌های بازیافت می‌گذارم (۶) سایر (بیان شود).....

**** سوالات ۱۲ تا ۲۵ از پاسخ‌گویانی پرسیده شود که تفکیک پسماند در مبدا را انجام می‌دهند ****

۱۲- دسترسی شما به غرفه‌های بازیافت چگونه است؟

(۱) خیلی کم (۲) کم (۳) تا حدودی (۴) زیاد (۵) خیلی زیاد

۱۳- تاکنون در برابر پسماندهای تفکیک‌شده‌ای که تحویل غرفه‌های بازیافت داده‌اید چیزی دریافت کرده‌اید؟ (پول/ کالا)

۱) بله اگر بله بیشتر چه چیزی دریافت کرده‌اید؟.....

۲) خیر (پرش به پرسش ۱۱)

۱۴- از آنچه دریافت کردید چقدر راضی هستید؟

۱) خیلی کم ۲) کم ۳) تا حدودی ۴) زیاد ۵) خیلی زیاد

۱۵- تا چه حد از عملکرد غرفه‌های بازیافت در موارد زیر رضایت دارید؟

ردیف	گویه‌ها	خیلی کم	کم	تا حدودی	زیاد	خیلی زیاد
۱-۱۵	نحوه‌ی برخورد ماموران					
۲-۱۵	وضعیت نظافت غرفه‌ها					
۳-۱۵	حضور ماموران غرفه‌ها در روزها و ساعات تعیین شده					

۱۶- آیا خودروی ملودی در محله شما فعالیت دارد؟

۱) بله ۲) خیر [پرش به پرسش ۲۰]

۱۷- در صورتی که پسماندهای خشک تفکیک شده را به خودروهای ملودی تحویل می‌دهید تا چه حد از عملکرد آن

در موارد زیر رضایت دارید؟

ردیف	گویه‌ها	خیلی کم	کم	تا حدودی	زیاد	خیلی زیاد
۱-۱۷	نحوه‌ی برخورد ماموران					
۲-۱۷	وضعیت پاکیزگی خودروها					
۳-۱۷	مراجعه به موقع خودروها در روزها و ساعات تعیین شده					

۱۸- در شهرکی که زندگی می‌کنید دسترسی شما به مخازن آبی(رنگ) مخصوص تفکیک پسماند خشک

چگونه است؟(مخصوص پاسخ گویان ساکن شهرک های محصور)

۱) خیلی کم ۲) کم ۳) تا حدودی ۴) زیاد ۵) خیلی زیاد

۱۹- آیا تاکنون از ماموران بازیافت کیسه پلاستیکی مخصوص تفکیک پسماند خشک دریافت کرده‌اید؟

۱) بله ۲) خیر [پرش به پرسش ۲۳]

۲۰- آیا اندازه (سایز) کیسه‌های پلاستیکی ارائه شده مناسب بوده است؟

۱) بله ۲) خیر چرا؟.....

۲۱- به نظر شما جنس کیسه‌های ارائه شده کیفیت لازم را داشته است؟

۱) بله ۲) خیر چرا؟.....

۲۲- آیا تا کنون از ماموران بازیافت مخزن (سطل) آبی مخصوص پسماند خشک دریافت کرده‌اید؟

(۱) بله (۲) خیر [پرش به پرسش ۲۶]

۲۳- به نظر شما جنس این مخازن کیفیت لازم را داشته است؟

(۱) بله (۲) خیر چرا؟.....

۲۴- تناسب حجم مخازن (سطل) آبی ارائه شده با پسماندهای خشک تولید شده در منزل شما چگونه است؟

(۱) خیلی کم (۲) کم (۳) تا حدودی (۴) زیاد (۵) خیلی زیاد

۲۵- هر یک از موارد زیر را تا چه حد دشوار می‌دانید؟

ردیف	گویه	خیلی کم	کم	تا حدودی	زیاد	خیلی زیاد
۱-۲۵	جدا کردن پسماندهای تر از پسماندهای خشک به طور کلی	۱	۲	۳	۴	۵
۲-۲۵	جدا کردن هر کدام از پسماندهای خشک به تفکیک	۱	۲	۳	۴	۵
۳-۲۵	تحويل پسماندهای خشک وقتی ماموران برای دریافت آنها به در منزل مراجعه کنند	۱	۲	۳	۴	۵
۴-۲۵	تفکیک پسماندهای خشک و قرار دادن آنها در مخازن مجزایی که در سطح شهرک نصب شده	۱	۲	۳	۴	۵
۵-۲۵	تفکیک پسماندهای خشک و بردن آنها به غرفه‌ها	۱	۲	۳	۴	۵

۲۶- اگر بخواهید به عملکرد سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران در رابطه با اجرای تفکیک پسماند در مبدا بین

۰ تا ۲۰ (۲۰ بیشترین نمره) نمره بدهید شما چه نمره‌ای را خواهید داد؟.....

۲۷- تا چه حد با این جمله موافقت " اگر بخواهم تفکیک پسماند در مبدا را انجام دهم، ترجیح می‌دهم مبلغی

دریافت کنم در غیر این صورت انگیزه‌ام برای این کار کمتر می‌شود."

(۱) خیلی کم (۲) کم (۳) تا حدودی (۴) زیاد (۵) خیلی زیاد

۲۸- اگر بخواهید در تفکیک پسماند در مبدا مشارکت داشته باشید، ترجیح می‌دهید از کیسه پلاستیکی برای جمع

آوری پسماند های خشک استفاده کنید یا سطل؟ چرا؟.....

۲۹- با پسماندهای حجیم خود (کمد، مبل و دیگر وسایل مستعمل) چه می‌کنید؟

- (۱) با سامانه ۱۳۷ تماس می‌گیرم (۲) کنار مخزن‌های پسماند می‌گذارم
- (۳) کنار غرفه‌های بازیافت می‌گذارم (۴) در گوشه‌ای از کوچه یا خیابان رها می‌کنم
- (۵) سایر (بیان شود).....

۳۰- آیا از حضور زباله‌گردها (عوامل غیر مجاز) در سطح معابر محله احساس نا رضایتی می‌کنید؟

- (۱) بله (۲) خیر

۳۱- از نظر شما، تا چه حد فعالیت زباله‌گردها (عوامل غیر مجاز) باعث کاهش شرایط بهداشتی و پاکیزگی خیابان‌های محله شده است؟

- (۱) خیلی کم (۲) کم (۳) تا حدودی (۴) زیاد (۵) خیلی زیاد

۳۲- در خصوص هریک از موارد زیر چقدر اطلاعات دارید (در رسانه‌ها دیده‌اید یا کسی به شما آموزش داده است)؟

خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	گویه	ردیف
۵	۴	۳	۲	۱	مقدار پسماندی که در تهران تولید می‌شود	۱-۳۲
۵	۴	۳	۲	۱	تشخیص پسماندهای خشک و تر از یکدیگر (تا پیش از این)	۲-۳۲
۵	۴	۳	۲	۱	تشخیص انواع پسماندهای خشک	۳-۳۲
۵	۴	۳	۲	۱	روش‌های مختلف تفکیک پسماند در مبدا (کم حجم سازی، نظیف پسماندهای خشک)	۴-۳۲
۵	۴	۳	۲	۱	روش‌های کاهش تولید پسماند در منازل	۵-۳۲
۵	۴	۳	۲	۱	فواید و اثرات مشارکت مردم در تفکیک پسماند	۶-۳۲
۵	۴	۳	۲	۱	فواید زیست محیطی بازیافت (کاهش و دفن پسماند، کاهش آلودگی هوا، آب....)	۷-۳۲
۵	۴	۳	۲	۱	فواید اقتصادی بازیافت (کاهش اسراف در منابع تجدید پذیر، درآمدزایی و ایجاد اشتغال، کاهش هزینه‌های انتقال پسماندها	۸-۳۲

۳۳- نظر شما درباره‌ی هریک از عبارات زیر چیست؟

ردیف	گویه	کاملاً مخالف	مخالف	بی نظر	موافق	کاملاً موافق
۱-۳۳	تفکیک پسماند در مبدا و بازیافت باید از اولیتهای شهرداری باشد	۱	۲	۳	۴	۵
۲-۳۳	مشارکت در تفکیک پسماند در مبدا می‌تواند نقش مهمی در بهبود وضعیت شهر و زندگی مردم داشته باشد	۱	۲	۳	۴	۵
۳-۳۳	شرکت در تفکیک پسماند از نشانه‌های مسئولیت پذیری شهروندان در مقابل حفظ منابع جامعه است	۱	۲	۳	۴	۵
۴-۳۳	بهتر است به جای هزینه در تفکیک پسماند پول شهرداری را صرف کارهای مهم‌تر کنند	۱	۲	۳	۴	۵

۳۴- تا چه حد احساس کرده‌اید هر یک از گروه‌های زیر از شما انتظار دارند در تفکیک پسماندها مشارکت کنید و شما را به این کار تشویق می‌کنند؟

ردیف	گویه	خیلی کم	کم	تا حدودی	زیاد	خیلی زیاد
۱-۳۴	اعضای خانواده	۱	۲	۳	۴	۵
۲-۳۴	دوستان	۱	۲	۳	۴	۵
۳-۳۴	همکاران	۱	۲	۳	۴	۵
۳-۳۴	همسایگان	۱	۲	۳	۴	۵

۳۵- از نظر شما مهم‌ترین فایده اجرای تفکیک پسماند در مبدا چیست؟ (سه مورد به ترتیب اولویت بیان کنید)

- (۱) کاهش هزینه‌های شهرداری (۲) کمک به اقتصاد خانواده (دریافت کالا یا وجه در قبال تحویل پسماند خشک)
- (۳) بهبود وضعیت محیط زیست (۴) صرفه جویی و اصلاح الگوی مصرف
- (۵) ایجاد شغل در مراکز جمع آوری و بازیافت پسماند (۶) کاهش مشکلات بهداشتی (معضل موش)
- (۷) سایر (بیان شود).....

۳۶- فکر می‌کنید بیشترین منافع حاصل از اجرای تفکیک پسماند در مبدا نصیب کدام‌یک از گزینه‌های زیر می‌شود؟

- (۱) مردم شهر تهران (۲) مردم منطقه (۳) کارگران شاغل در این طرح

- ۴) پیمانکاران طرح ۵) شهرداری ۶) همه موارد
 ۷) سایر (ذکر شود).....

۳۷- شما خواستار ارائه‌ی چه خدماتی از سوی شهرداری جهت همکاری یا مشارکت بیشتر در تفکیک پسماند در مبدا هستید؟

۳۸- به نظر شما در حال حاضر مهم‌ترین علل ایجاد مشکلات در اجرای درست تفکیک پسماند در مبدا چیست؟

- ۳۹- جنسیت ۱) زن ۲) مرد

۴۰- چند سال دارید؟ ..... سال

- ۴۱- وضعیت تاهل ۱) متاهل ۲) مجرد

۴۲- تعداد اعضای خانواده .....

۴۳- تحصیلات

- ۱) بی سواد ۲) ابتدایی ۳) راهنمایی ۴) دیپلم ۵) فوق دیپلم
 ۶) لیسانس ۷) فوق لیسانس ۸) دکترا ۹) حوزوی (سطح آن نوشته شود): .....

۴۴- وضعیت شغلی

- ۱) شاغل (در صورت شاغل بودن عنوان دقیق شغل): .....
 ۲) بیکار ۳) خانه‌دار

- ۴) دانش آموز ۵) دانشجو ۶) بازنشسته

مدت سکونت

۱) مدت زمان سکونت در محله؟ ..... سال ۲) مدت زمان سکونت در منطقه؟ ..... سال ۳) مدت زمان سکونت در شهر تهران؟ ..... سال

- ۴۵- وضعیت واحد مسکونی ۱) ملکی ۲) رهنی - اجاره‌ای ۳) سازمانی ۴) سایر (بیان شود).....

۴۶- متراژ واحد مسکونی..... متر مربع

تاریخ مصاحبه: ..... نام پرسشگر: ..... منطقه: ..... ناحیه: ..... محله: .....

نشانی پاسخگو: .....

